

§ 199

Dnr 00543/2023

Bildande av naturreservat Björka skog, Helsingborgs stad

Sammanfattning

Björka skog har föreslagits som reservat sedan naturvårdsplanen 1992 och i efterföljande planeringsunderlag. Gällande översiktsplan ÖP2021 anger att skogen bör skyddas och utvecklas. Staden köpte in stora delar av området 2007 i samband med ny detaljplan för Väla handelscentrum. Detaljplanen är förenlig med reservatsskydd.

Björka skog är ett 45 hektar stort naturområde som ligger på nordsluttningen av Helsingborgsryggen, öster om Ödåkra och Väla centrum. Naturmiljöerna är omväxlande från torr och öppen ängsmark till sluten fuktlövskog, äldre ek- och bokskog och med en varierad topografi. De högsta naturvärdena har äldre och grova lövträd, fuktiga marker och sandiga ängar, här finns omkring 25 rödlistade arter. Björka skog har stor betydelse för friluftslivet tack vare det tätortsnära läget och anordningar som gång- och ridstigar, vindskydd, grillplats och parkeringsplats. Möjligheterna att behålla och utveckla natur- och rekreationsvärdena är goda förutsatt att skötsel och underhåll prioriteras i budget.

Ärendet innehåller förslag till bestämmelser och skötselplan för naturreservatet.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutade den 29 november 2023, § 204,

att föreslå kommunfullmäktige att bilda naturreservat Björka skog enligt förslag från stadsbyggnadsnämnden; samt

att föreslå kommunfullmäktige att ge stadsbyggnadsnämnden delegering att vid behov revidera den fastställda skötselplanen.

Behandling av förslag

Sammanträdets ordförande konstaterar att det bara finns ett förslag till beslut och finner att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bilda naturreservat Björka skog enligt förslag från stadsbyggnadsnämnden; samt

att ge stadsbyggnadsnämnden delegering att vid behov revidera den fastställda skötselplanen.

Beslutet ska skickas till
Stadsbyggnadsnämnden

Bildande av Björka skogs naturreservat i Helsingborgs kommun

Kommunens förslag till beslut

Helsingborg stad beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att bilda Björka skogs naturreservat och omfatta det område som markerats med svart linje på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Naturreservatets gränser ska märkas ut i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet ska de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

I enlighet med 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Helsingborgs stad bifogad skötselplan, bilaga 2.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Björka skog
NVR-ID	xx
Län	Skåne
Kommun	Helsingborg
Markägare	Helsingborgs stad
Förvaltare	Helsingborgs stad
Fastigheter	Björka 16:4, Ödåkra 4:5, del av.
Gränser	Området begränsas av mitten av svart linje på bifogad karta (bilaga 1)
Areal	44 hektar, varav vatten 0,1 hektar
Vegetationszon	Nemorala zonen
Naturgeografisk region	Skånes sediment- och horstområden (område 7)
Läge	7 km nordost om Helsingborgs centrum, sydöst om Ödåkra
Centralpunkt	X: 363382 Y: 6207100 (SWEREF99 1330)

Syfte med naturreservatet

Syftet med Björka skogs naturreservat är att:

- bevara biologisk mångfald,
- vårda och bevara värdefulla naturmiljöer,
- återställa och nyskapa värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter,
- tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Precisering av syftet:

- bevara och utveckla områdets värdefulla naturmiljöer bestående av nordlig ädellövskog (9020), näringsrik bokskog (9130), övrig ädellövskog, fuktlövskog, våtmarker samt slåtteräng i låglandet (6510),
- utveckla en flerskiktad ädellövskog med olikåldriga träd och buskar och säkerställa kontinuiteten av gamla, grova träd och död ved,
- skydda och vårda en del av kulturlandskapet i odlingslandskapet, främst slåttad löväng, skottskog och äldre gränser med stenmurar,
- bevara och utveckla förutsättningarna för växter, svampar och djur i reservatet,
- ge möjlighet för allmänheten att använda området för rekreation utan att skador på områdets natur- och kulturmiljövärden uppstår,
- bidra med att uppnå lokala och nationella miljömål främst "levande skogar", "ett rikt odlingslandskap", "ett rikt djur och växtliv" samt nationella friluftslivsmål.

Syftet ska nås genom att:

- skydda land- och vattenmiljöer mot exploatering.
- höja kvaliteten i naturmiljöer genom att öka mängden död ved, bevara gamla och grova träd, ersätta gran med lövträd, naturvårdsgallra för att gynna utvecklingen av grova träd, sätta upp holkar, återställa hydrologin i utdikade områden, genomföra markstörning för att hålla sandiga marker öppna, öka tillgången på örtrika marker genom slåtter eller bete, stödplantera och så in vilt förekommande växter, även växter som tidigare har funnits i området.
- vidta nödvändiga åtgärder för att bevara och stärka livsmiljöer för EU-listade, fridlysta, rödlistade eller annars särskilt skyddsvärda arter.
- röja för att hålla stenmurar synliga från igenväxningsvegetation.
- bekämpa främmande arter och/eller invasiva arter.
- underhålla anordningar för besökare som parkeringsplats, skyltar, stigar, bänkar, grillplatser, papperskorgar.
- skötsel och åtgärder utvärderas och anpassas till ny kunskap om rödlistade och hänsynskrävande arter.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. plöja, spränga, gräva, schakta, dika, utfylla, tippa, dumpa, anordna upplag, bedriva täkt, markbearbeta eller på annat sätt skada mark, stengården eller småvatten,
2. uppföra byggnad eller annan anläggning, förutom anläggningar som krävs för områdets skötsel eller för att underlätta för friluftsliv, till exempel vindskydd, betesstängsel eller informationsskyltar,
3. stödutfodra betesdjuren annat än i samband med övergångsutfodring vid betessläpp och vid installering på platser som överenskommit med förvaltaren,
4. avmaska betesdjur på betesmarken eller släppa avmaskade djur på bete tidigare än 14 dagar efter avmaskning samt att använda långtidsverkande preparat,
5. tillföra växtnäringssämnen, kalk eller jordförbättringsmedel eller kemiska bekämpningsmedel,
6. plantera, så eller sätta ut för trakten ej naturligt förekommande växt- och/eller djurarter, eller sätta ut fisk eller kräfter i vattensamlingar eller vattendrag,
7. anordna upplag annat än tillfälligt i samband med skötsel av reservatet eller för jordbrukets behov,
8. viltutfodra, jaga eller fiska,

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av och upplysning om naturreservatet,
2. anläggning av ängs- eller betesmarker och hävd genom slåtter och bete,
3. naturvårdsbränning eller markstörning för att exponera sandig mark,
4. naturvårdsåtgärder i syfte att gynna hotade arter, grova träd, död ved och föryngring av skog. Åtgärderna avser bland annat frihuggning, inplantering, luckhuggning, veteranisering, trädsäkring, skottskogsbruk och liknande,
5. vattenvårdsåtgärder får utföras vid behov som anläggning eller restaurering av öppet vatten, igensättning av diken, återvätning av mark,
6. insamling av frö eller plantor för att kunna plantera i andra naturområden, inplantering eller insädd av inhemska arter vilka är knutna till biotoperna i naturreservatet,
7. utförande och underhåll av anläggningar för friluftsliv och tillgänglighet. Det avser bland annat stigar, parkeringsplats, grillplatser, vindskydd, informationsskyltar och stängselgenomgångar,
8. undersökningar av växt- och djurliv samt mark- och vattenförhållanden,
9. uppföljning av områdets bevarandemål, skötsel och miljöövervakning,
10. bekämpning av för området främmande och/eller invasiva arter.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas samt ordningen i övrigt inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. avsiktligt störa vilda djur eller betande djur,
2. skada växande eller döda träd och buskar eller vegetation i övrigt, eller bortföra död ved,
3. ta med hund eller annat sällskapsdjur som inte hålls i fysiskt koppel,
4. ställa upp husvagn, husbil eller motsvarande,
5. tälta
6. elda med ved, kol eller använda grill annat än på anvisad plats,
7. plantera eller så in växter eller sätta ut djur,
8. dumpa trädgårdsavfall,
9. på ett störande sätt använda radio, musikinstrument eller annan ljudanläggning,
10. gräva, borra, måla eller på annat sätt skada fast naturföremål eller ytbildning,
11. utföra någon form av anläggning eller ställa upp för naturreservatet främmande föremål,

Vidare är det förbjudet att utan förvaltarens skriftliga godkännande:

12. sätta upp tavla, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning med undantag av gränsmarkeringar och reservatsskyltar.
13. använda området för organiserad tävling och övning, eller annan aktivitet som kan skada naturmiljön,
14. fånga eller samla in vilda djur, till exempel insekter, spindlar, mollusker och andra ryggradslösa djur.

Undantag från föreskrifter

Föreskrifterna under A och C utgör ej hinder för;

- reservatsförvaltaren, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta åtgärder enligt vad som framgår av föreskrifterna under B1-10 ovan,
- åtgärder i samband med miljöövervakning i kommunal eller statlig regi,
- normalt underhåll av väg, täckdiken eller öppna diken intill vägar och stigar, drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga nyttjanderätter till exempel ledningar tillhörande kommun, el- och teledistributör, eller anläggning och underhåll av trafiksäkerhetshöjande åtgärder till exempel viltstängsel eller farthinder. Inför utförande av arbete ska samråd ske med förvaltaren. Vid akut underhållsåtgärd kan samråd ske sedan arbetet inletts,
- skyddsjakt och eftersök,
- att använda hund i samband med kreatursvallning, skyddsjakt eller eftersök av skadat vilt,
- bekämpning av invasiva arter,
- behandling av parasitangrepp som konstateras under pågående betessäsong. Undantaget gäller dock ej för långtidsverkande preparat,
- vitaliseringsgödsling av skog som har konstaterats vara i behov av detta,
- anläggning eller underhåll av våtmarker
- uppförande av anläggningar och underhåll av dessa som behövs för naturvård, pedagogik och rekreation som är förenligt med reservatets syften.

Föreskrifterna gäller inte förvaltaren och de personer som utför förvaltning på uppdrag av staden eller tjänstepersoner från Helsingborgs stad i samband med tillsyns- och förvaltningsuppdrag.

Kommunen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter.

Upplysningar

Helsingborg stad vill upplysa om att föreskrifter, fattade med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken, gäller även om beslutet överklagas. Dessutom gäller andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna för området exempelvis:

- Fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen.
- 7 kap miljöbalken med bestämmelser om områden som omfattas av biotopskydd (11 §) eller strandskydd (16 §),
- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- 15 kap 31 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- lokala, kommunala ordningsföreskrifter,
- Transportstyrelsens bestämmelser om obemannade luftfartyg (drönare) bl a TSFS 2017:110. Dessa föreskrifter reglerar bland annat det obemannade luftfartygets avstånd till människor och djur för att ingen eller inget ska komma till skada och säger även att de kategorier av obemannade luftfartyg som endast får flygas inom synhåll från operatören inte får flygas på en högre höjd än 120 m över mark- eller vattenytan i okontrollerat luftrum.

Skötselplan och förvaltning

Enligt 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska en skötselplan ingå i varje beslut om bildande av ett naturreservat. Skötselplanen finns bilagd detta beslut (bilaga 2).

Helsingborgs stad är förvaltare av naturreservatet. Förvaltaren ska fortlöpande samråda med arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen. Staden ska avsätta tillräckliga medel för reservatsförvaltningen. Nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter och naturtyper ska beaktas i skötseln av området.

Beskrivning av området

Landskap och geovetenskapliga bevarandevärde

Björka skogs naturreservat ligger på Helsingborgsryggens nordsida som sluttar ned mot Ängelholmsslättens åkerlandskap. Lutningen är påtaglig i det gamla bokbeståndet med omkring 15 meters höjdskillnad.

Grundvatten läcker fram i sluttningen och nedanför är marken fuktig trots dikning. Högsta kustlinjen ligger på 55-60 meter och ett stråk med svallgrus finns i nordsluttningen. På grund av långvarig sand- och grustäkt har topografin ändrats i områdets södra del och ligger där cirka 10-15 meter lägre än ursprunglig marknivå, vilket skapat förutsättningar för björkkärrets uppkomst i nivå med grundvattenytan.

Markanvändning och kulturhistoriska bevarandevärden

Nuvarande Björka skog tillhörde före 1800-talets skiften Björka bys inägor där åkrar och slåttermarker dominerade markanvändningen. På de höglänta och sandiga markerna var det lättare att odla och det bedrevs även sandtäkt, vilket är markerat i karta från 1700-talet. Sluttningszonen och de norra delarna av området var betydligt blötare och här bredde ängsmarkerna ut sig. Slätter i kombination med utströmmande markvatten gav goda förutsättningar för en artrik flora. Den lokale markhistorikern Mårten Sjöbeck inventerade växterna under 1930–40-talet och fann flera fina fynd. Bland annat fanns här blåsippa, smörbollar, grönvit nattviol och sankt Pers nycklar, arter som nu är utgångna.

Biologiska bevarandevärden

Björka skog ingår i en av länsstyrelsen regionalt utpekad värdetrakt för ädellövskog. Naturvärdesinventering visar att hälften av skogsmarken har högt eller påtagligt naturvärde, klass 2 och 3 och övrig skog har visst naturvärde, klass 4. Längs nordslutningen finns gamla och grova bokar och avenbokar där flera fynd har gjorts av rödlistade arter, bland annat vedlevande insekter som aspögonbagge, större sågsvartbagge och getinglik svampmygga. Andra arter som hör till äldre träd och död ved är bålgeting och blanksvart trämyra. Bland mossor, svampar och lavar finns noterat kransmossa, palmossa, sydlig sotticka, bokvårtlav, orangepudrad klotterlav.

I östra delen finns en rest av äldre slåttermark med grov ek och hassel. I söder finns sandig slåttermark där bland annat sexfläckig bastardsvärmare och ett par arter sandbin noterats. Bland de mer naturvårdsintressanta växterna finns i fuktlövskogen desmeknopp, gullpudra, klotpyrola och skogsnycklar. I nordslutningen kan man hitta skogsbingel, ormbär, gulsippa och storrams. Andra arter är bäckbräsa, skärmstarr och springkorn.

Områdets storlek och variation gör det gynnsamt för många fågelarter. Bland småfåglar häckar svarthätta, gransångare, grönfink, gårdsmyg, taltrast, rödhake, järnsparv, stekmygga, svartvit flugsnappare, gök, med flera. Större hackspett, skogsduva, röd glada, spurv, ormbär är andra arter som förekommer i skogen. Fem arter fladdermöss har noterats: större brunfladdermus, nordfladdermus, vattenfladdermus, mustach/taigafladdermus och dvärgpipistrell.

Friluftsliv och tillgänglighet

Det tätortsnära läget intill Ödåkra och Väla centrum ger goda förutsättningar för rekreation och pedagogik. Närheten med kollektivtrafik, bil, gång och cykel är god. Reservatet har höga rekreativa värden på grund av dess omväxlande vegetation och topografi i kombination med tillgängliga stigar, grillplatser, vindskydd, bänkar och parkeringsplats.

Skäl för beslut

Björka skog är av lokalt och regionalt intresse att bevara. Det är utpekad i länets naturvårdsplan, klass 3 och ingår i en regional värdetrakt för ädellövskog. Den ingår även i en värdetrakt för ek och ädellövträd i öppna landskap.

Naturvärdesinventering visar att stora delar av området har högt eller påtagligt naturvärde, klass 2 och 3. De höga biologiska värdena är knuta till gamla och grova lövträd, fuktlövskog samt sandiga och blomrika marker. Omkring 25 rödlistade arter, främst lavar, vedsvampar och vedlevande insekter har noterats i området. Översiktsplanen anger Björka skog som ett naturområde som bör skyddas och

utvecklas. Flera planeringsunderlag pekar ut Björka skog som ett värdefullt och skyddsvärt naturområde, bland annat stadens gröstrukturprogram och natur- och kulturmiljöprogram.

De prioriterade bevarandevärdena är framför allt att långsiktigt skydda och utveckla områdets ädellövskog med många grova träd och efterträdare, fuktlövskog och sandig slätteräng samt att utveckla gynnsam bevarandestatus för de ingående naturtyperna enligt EU:s art- och habitatdirektiv. Området har stor betydelse för friluftslivet tack vare det tätortsnära läget, de omväxlande naturmiljöerna och faciliteter som stigar, rastplatser och parkeringsplats.

För att naturvärdena ska bestå och utvecklas är det viktigt att skogen sköts på ett naturvårdsinriktat sätt vilket innebär att gynna ädellövskog med gamla och grova träd och ersättningsträd till dessa. Betes- och slättermarkerna ska betas och slåträs utan tillförsel av gödning, stödutfodring eller kemiska bekämpningsmedel. Det är viktigt att bevara och återställa en naturlig hydrologi med fuktig lövskog och kärr.

Förutsättningarna för att kunna bevara värdena bedöms vara goda genom förvaltning i enlighet med skötselplanen. De hot som är aktuella vid inrättandet är de sjukdomar som drabbar träd, framförallt ask. Ett annat hot är spridning av invasiva arter. Med förändrat klimat finns risken att ytterligare sjukdomar och invasiva arter sprids. Exploatering med hårgörning av stora ytor i anslutning till reservatet kan ändra grundvattennivåerna vilket i sin tur kan påverka naturvärdena i kärret och i de fuktigare skogspartierna. Kraftigt ökat friluftsliv med aktiviteter på olämplig plats eller tid på året kan störa djur- och växtliv. En spridning av friluftslivet i området ökar behovet av trädsäkring vilket påverkar möjligheten att behålla gamla och döda stående träd. Detta i sin tur begränsar förutsättningarna att bevara arter knutna till dessa naturmiljöer. Kanalisering av friluftsliv till stigar och särskilda platser kan begränsa behovet av trädsäkring.

Beslutet överensstämmer med översiktsplan för området samt med gällande detaljplan för del av området och bedöms vara förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser. I en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kapitlet 25 § miljöbalken, bedömer kommunen att för att skydda och vårda de värden som beskrivits finns skäl att besluta om att bilda naturreservat för området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt fastställa en skötselplan.

Arbetet med reservatet är ett led i genomförandet av stadens Livskvalitetsprogram och Grönstrukturprogram. Reservatsbeslutet bidrar även till att nå regionala och nationella miljömål, i synnerhet *Ett rikt växt- och djurliv*, *Levande skogar* och *Ett rikt odlingslandskap*, samt de nationella friluftslivsmålen.

Ärendets handläggning

Björka skogs naturvärden har varit kända allt sedan Mårten Sjöbeck beskrev floran under 1930-1940-talen. I Helsingborgs naturvårdsplan 1992 och i efterföljande översiktsplaner föreslås området skyddas långsiktigt. Större delen av Björka skog köptes in av staden i samband med utvidgningen av Väla handelsområde och den ändrade sträckningen av Björkavägen 2008. Stadsbyggnadsnämnden beslutade 17 februari 2020 att ge stadsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att utreda och arbeta fram beslutsunderlag i syfte att skydda Björka skog som kommunalt naturreservat. Staden

har fått beviljat statligt stöd, så kallat LONA-bidrag för arbetet med reservatsbildning och iordningställande av reservatet.

Förslag till beslut och skötselplan har tagits fram av stadsbyggnadsförvaltningen. Ansvarig handläggare har varit Fredrik Bengtsson på avdelningen för stadsplanering. Delaktiga från stadsbyggnadsförvaltningen har varit Malin White, Nina Syde och Linda Hellberg. Från miljöförvaltningen har Claes Nihlén och Ulf Blomqvist medverkat. Förslag till skötselplan har tagits fram av Widar Narvelo, Bioplan EF.

Bilagor

1. Reservatets avgränsning
2. Skötselplan
3. Remissredogörelse
4. Förteckning över fastigheter och servitut (publiceras ej på stadens hemsida)
5. Hur man överklagar
6. Sändlista

Naturreservatet Björka skogs avgränsning

Svartprickad linje markerar naturreservatsgränsen Skala 1:7000

**Tillhör beslut 1491/2019 om inrättande av
naturreservat Björka skog**

Skötselplan

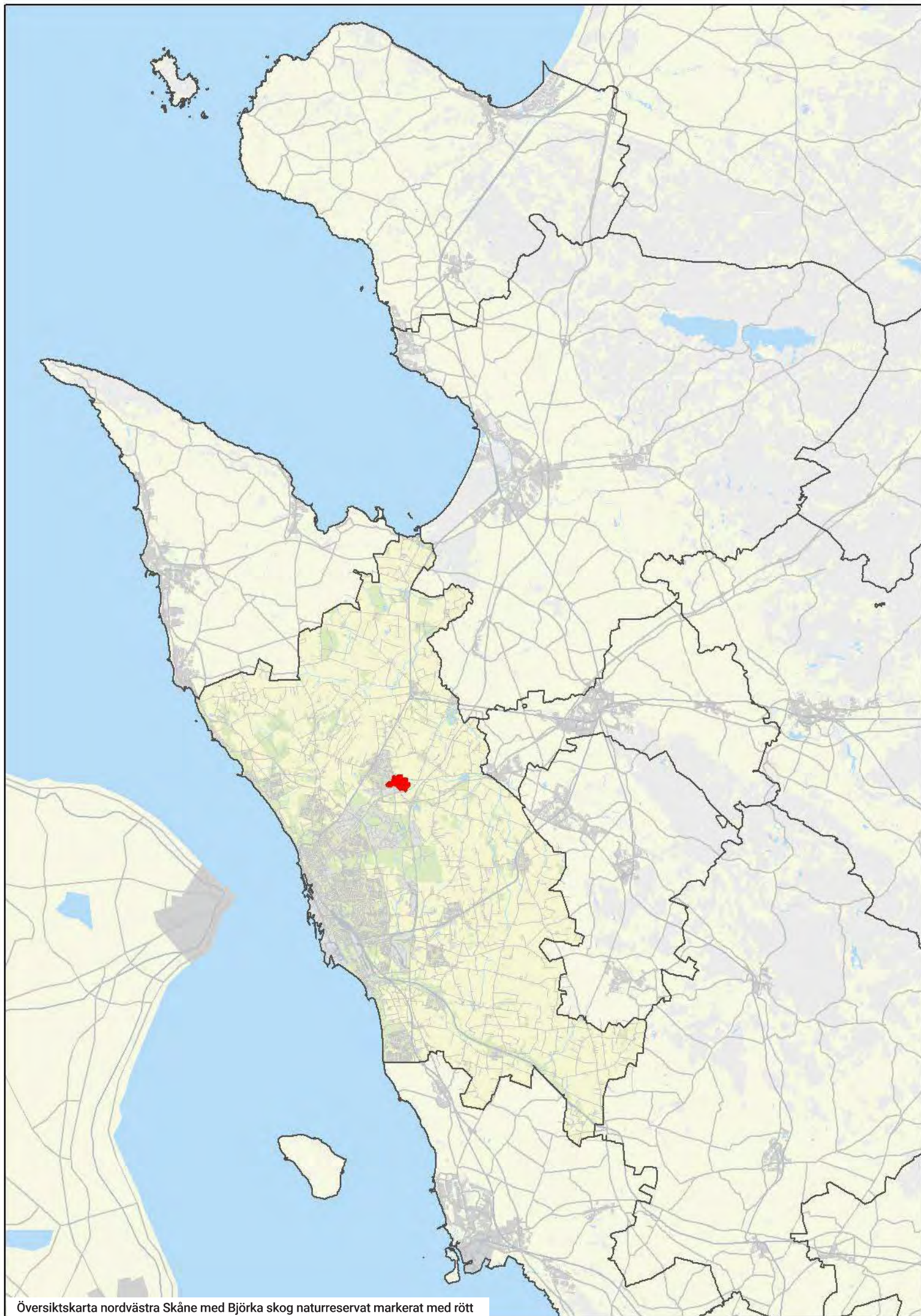
HELSINGBORG

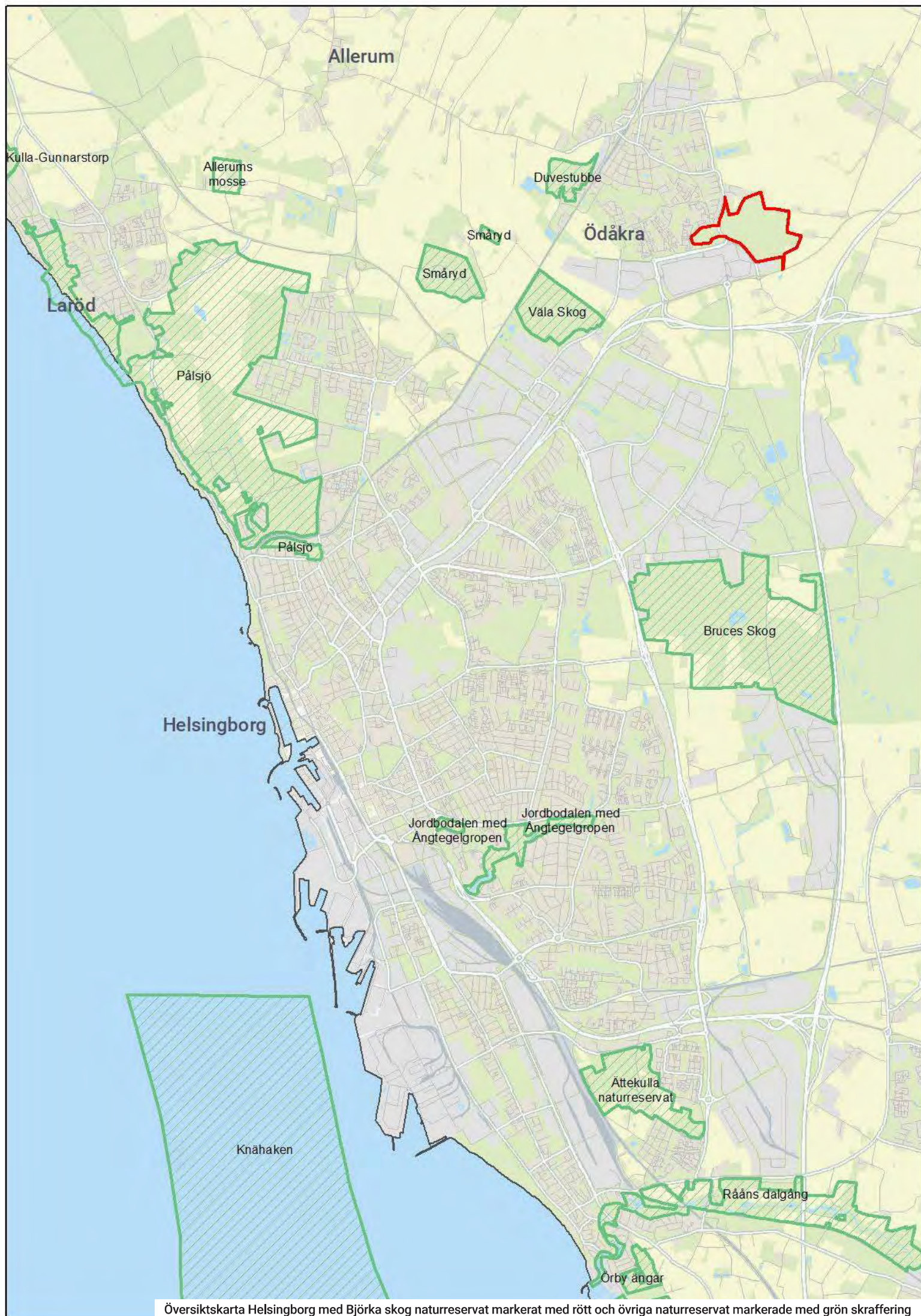
Innehållsförteckning

1. Inledning	4
2. Syftet med naturreservatet	5
3. Beskrivning av området	6
Administrativa uppgifter	6
Allmän beskrivning och bevarandevärden	8
Geomorfologi och hydrologi	8
Markanvändning och kulturhistoria	9
Biologi och ekologi	12
Friluftsliv	14
Hot mot bevarandevärden	15
4. Övergripande mål och generella riktlinjer för skötseln ..	16
5. Specifika mål och skötselåtgärder för delområden ...	17
6. Friluftsliv	30
7. Utmärkning av naturreservatets gräns	31
8. Jakt och fiske	31
9. Utmärkning av naturreservatets gräns	31
10. Tillsyn och uppföljning	31
11. Kostnadsansvar och prioritering	32
12. Konsekvenser	33
13. Artlista	34
13. Källförteckning	56

Översiktskarta nordvästra Skåne med Björka skog naturreservat markerat med rött

Översiktskarta Helsingborg med Björka skog naturreservat markerat med rött och övriga naturreservat markerade med grön skraffering

1. Inledning

Skötselplanen beskriver Björka skogs värden utifrån befintligt kunskapsläge och redogör för vilken skötsel som behövs för att nå syftena med naturreservatet.

Skötselplanen fastställs av kommunfullmäktige, samtidigt som beslut om naturreservatet fattas. Kommunfullmäktige delegerar vid detta tillfälle också möjligheten att revidera skötselplanen vid behov till stadsbyggnadsnämnden.

Helsingborgs stad äger marken i Björka skogs naturreservat och stadsbyggnadsförvaltningen ansvarar för skötseln på naturmark, parkmark, stigar, bänkar och liknande.

Skötselplanen anger vad förvaltaren av naturreservatet ska göra i löpande skötsel men även i nya investeringar. De praktiska skötselåtgärderna utförs oftast av entreprenörer eller arrendatorer.

Skötselplanen gäller tills vidare men bör revideras inom 20 år. Skötselmålen kan däremot ha en betydligt längre tidshorisont än så. De skötselåtgärder som anges i skötselplanen ska ses över om uppföljningen visar att en översyn är nödvändig eller i övrigt när det är påkallat.

De gamla bokarna i norrsluttningen.

2. Syftet med naturreservatet

Syftet med Björka skogs naturreservat är att:

- bevara biologisk mångfald,
- vårda och bevara värdefulla naturmiljöer
- återställa och nyskapa värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter,
- tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Precisering av syftet:

- bevara och utveckla områdets värdefulla naturmiljöer bestående av nordlig ädellövskog (9020), näringsrik bokskog (9130), övrig ädellövskog, fuktlövskog samt slätteräng i låglandet (6510),
- utveckla en flerskiktad ädellövskog med olikåldriga träd och buskar och säkerställa kontinuiteten av gamla, grova träd och död ved,
- skydda och vårda en del av kulturlandskapet i odlingslandskapet, främst slåttrad löväng och äldre odlingsgränser,
- bevara och utveckla förutsättningarna för växter, svampar och djur i reservatet,
- ge möjlighet för allmänheten att använda området för rekreation utan att skador på områdets natur- och kulturmiljövärden uppstår
- bidra med att uppnå lokala och nationella miljömål, främst "levande skogar", "ett rikt odlingslandskap", "ett rikt djur och växtliv" samt nationella friluftslivsmål.

Syftet ska nås genom att:

- skydda land- och vattenmiljöer mot exploatering.
- höja kvaliteten i naturmiljöer genom att öka mängden död ved, bevara gamla och grova träd, ersätta gran och lärk med lövträd, naturvårdsgallra för att gynna utvecklingen av grova träd, sätta upp holkar, återställa hydrologin i utdikade områden, hålla sandiga marker öppna, gynna örtrika marker genom slätter och bete, plantera och så in naturligt vilt förekommande arter,
- vidta nödvändiga åtgärder för att bevara och stärka livsmiljöer för EU-listade, fridlysta, rödlistade eller annars särskilt skyddsvärda arter.
- ta bort eventuella främmande arter och/eller invasiva arter.
- underhålla anordningar för besökare som parkeringsplats, skyltar, stigar, bänkar, grillplatser, papperskorgar.
- Skötsel och åtgärder utvärderas och anpassas till ny kunskap om rödlistade och hänsynskrävande arter.

Om det framkommer nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter och naturtyper ska hänsyn tas till dessa i den fortlöpande skötseln av naturreservatet.

3. Beskrivning av området

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Områdets namn:	Björka skog
DOS-ID:	
Skyddsform:	Naturreservat enligt miljöbalken
Beslutsdatum:	
Markägare:	Helsingborgs stad
Förvaltare:	Helsingborgs stad
Län:	Skåne
Kommun:	Helsingborg
Fastigheter:	Björka 16:4, Ödåkra 4:5, del av
Gränser:	Naturreservatsgränsen är markerad på karta på s. 5.
Areal:	45 hektar
Vegetationszon:	Nemorala zonen
Naturgeografisk region:	Skånes sediment- och horstområden (område 7)
Lägesbeskrivning:	7 km nordost om Helsingborgs centrum
Centralpunkt:	
Inskrivna nyttjanderätter:	Se beslutsbilaga 4
Planförfattare:	Widar Narvelo, Fredrik Bengtsson

Ortofoto över Björka skogs naturreservat från 2020 med reservatsgräns i rött.

Beskrivning och bevarandevärden

Allmän beskrivning

Björka skog ligger på kanten av Helsingborgsryggen som sluttar norrut mot Ängelholmsslätten. Reservatet är omväxlande och består av både öppen ängsmark, våtmarker, fuktlövskog, äldre ädellövskog och yngre triviallöv och barrskog.

Området i söder präglas av den tidigare grustakten där det finns en öppen ängsmark och söderslutning ner mot ett igenvuxet björkkärr. Här finns goda möjligheter att förbättra för sandlevande insekter genom att öppna upp området ytterligare och blottlägga sand. Ett bestånd med lärk som är avverkningsmoget växer direkt norr om ängen.

I nordslutningen finns de äldsta skogsbestånden med grova bokar. I östra delen finns även askskog med stort inslag av sykomorlönn. Längst i öster finns en gammal ek- och hasseldunge som utgör rester av en gammal slätteräng.

De gamla bok- och ekbestånden, ek-hassellund har höga naturvärden liksom kärren och resterna av öppna, sandiga marker vid den gamla grustakten. Ett värdefullt inslag är de gamla trädbevuxna gränserna som ramar in området i norr och öster. Reservatet ingår i en värdetrakt för ädellövskog och värdetrakt för ekar i odlingslandskapet enligt grön infrastrukturplanering, länsstyrelsen.

Bland intressanta arter kan nämnas glada, stenknäck, sydlig sotticka (*Ischnoderma resinosum*) (VU) bokvårtlav (*Pyrenula nitida*) (NT) orange-pudrad klotterlav (*Alyxoria ochrocheila*) (NT), skogsnycklar, vitpyrola, samt fem arter fladdermöss.

Björka skog är ett viktigt rekreationsområde för Ödåkraborna och kan med sitt nära läge till Väla centrum fungera som besöksmål för betydligt flera. Det tätortsnära läget intill Ödåkra och Väla centrum ger goda förutsättningar för rekreation och pedagogik. Området är iordningställt för rekreation med gång- och ridstigar, grillplats med vindskydd, bänkar och parkeringsplats.

Björka skog har höga lokala bevarandevärden men även värden ur ett regionalt perspektiv.

Björka skog naturreservat berörs av:

- Översiktsplan 2021, utvecklad natur som bör skyddas.
- Stadsplan Ödåkra samhälle. Planlagt som allmän plats park eller plantering.
- Detaljplan för Välamarknaden 2, m fl. Planlagt som allmän platsmark natur.
- Natur- och kulturmiljöprogram för Helsingborg 2018, klass 2 - mycket högt naturvärde.
- Grönstrukturprogrammet 2014, särskilt biologisk värdeull mark.
- Grön infrastrukturplanering Skåne, värdetrakt för ädellövskog och värdetrakt för ekar i odlingslandskapet.
- Remiss naturvårdsplan Skåne 2021, klass 3.

Geomorfologi och hydrologi

Björka skog ligger på platån och nordslutning av Helsingborgsryggen där lutningen är påtaglig i det gamla bokbeståndet med omkring 15 meter. Jordarterna är blockig morän, silt/sand samt isälvsediment. "Organisk jordart" är gytta i björkkärrets djupare del. Lera finns i ett mindre område i den nordligaste delen.

Ytlig berggrund förekommer i nordöstra delen. Grundvatten läcker fram i slutningen och nedanför är marken fuktig trots dikning. Högsta kustlinjen ligger på 55-60 meter och ett stråk med svallgrus (gammal strandzon) finns i nordslutningen. På grund av långvarig sand- och grustäkt har topografin ändrats i områdets södra del och ligger där cirka 10-15 meter lägre än ursprunglig marknivå, vilket skapat förutsättningar för björkkärrets uppkomst i nivå med grundvattenytan.

Jordartskarta för Björka skog. Grönt är isälvsediment, beige är postglacial sand. Ljusblå är moränlera och mörkare blå är tunna jordlager på sedimentär berggrund.

Markanvändning och kulturhistoria

Nuvarande Björka skog tillhörde före skiftetiden Björka bys inägor där åkrar och framförallt slättermarker dominerade markanvändningen. På de höglänta och sandiga markerna gick det lättare att odla och här bedrevs även sandtäkt redan då. Slutningszonen i de norra delarna var betydligt blötare och här bredde ängsmarkerna ut sig, se Sjöbecks avritning av 1700-talskarta nedan.

De äldsta skriftliga originalbeläggen för Björka är från 1356 då det skrevs Birkæ. Från 1812 har det stavats Björka. Det verkar troligt att Björka fått sitt namn efter en samling björkar vilket på danska heter birke. Skånska rekognoseringskartan visar en utmärkande trädunge i den övrigt backiga terrängen vilket sannolikt kan betyda att det vuxit träd även tidigare i området. Ändelsevokalen förändras från och med 1684 och skrivs istället <a>. Birka har sedan försvenskats och blivit Björka.

Den lokale markhistorikern Mårten Sjöbeck ritade av kartan från 1765 och skriver att stubbskottsängen (i kartan "bokhult") hörande till Björka som "nödtorftigt höbol med bok, ek och surskog". I södra delen av reservatsområdet fanns en åkerteg (gult fält i karta) som beskrevs ha "svagt utsäde". I reservatsområdets centrala delar fanns kärr, betecknad som "rismåse"

Under 1800-talet sker stora förändringar i markanvändningen, vilket man ser resultatet av på i den Häradsekonomska kartan från 1912, se nästa sida.

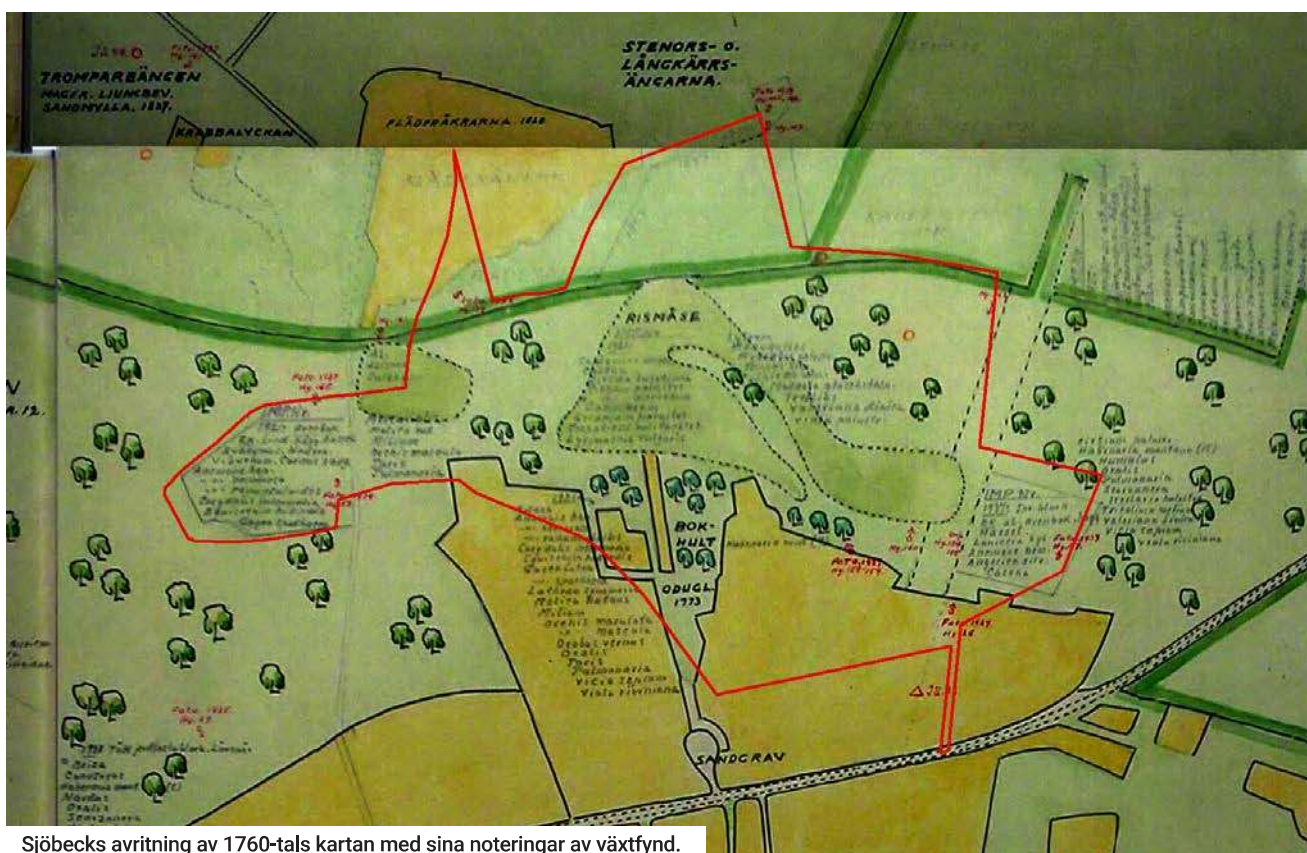
Nästan all ängs- och hagmark är i början av 1900-talet utdikad och omvandlad till åker. De centrala delarna samt en del i nordvästra delen odlades inte upp, förmodligen eftersom det varit för blött här (gröna ytor i kartan, nästa sida). De runda markeringarna betecknar lövträd och här finns förmodligen delar av skottskogen från 1700-talet kvar (tidigare betecknad "bokhult").

Slätter i kombination med utströmmande markvatten gav goda förutsättningar för en artrik flora. Inventeringar av Mårten Sjöbeck under 1920-1930-talet visar på artrika rester av slätteräng, ängsbokskog, kärr (1921, 1929, 1937). I det gamla bokbeståndet förekom Sankt Pers nycklar, Jungfru Marie nycklar, blåsippa, gulsippa, vätteros, ormbär, med flera.

I det som benämns Rismåse, norr om gamla bokbeståndet fanns smörbollar, kärnäva, springkorn.

I den östra ekdungen som betades fanns grönvit nattviol, lungört, svinrot, småvänderot, småvänderot, vårlök, skogsbingel.

I det västra bokbeståndet fanns gulsippa (rikligt) blåsippa (rikligt), skogsbingel, St Pers nycklar, ormbär (rikligt) lungört (rikligt), skogskornell, skavfräken, desme-knopp. Flertalet av dessa arter är utgångna.

Sjöbecks avritning av 1760-tals kartan med sina noteringar av växtfynd.

3. BESKRIVNING AV OMRÅDET

Bilderna nedan är tagna av Sjöbeck under 1920- och 1930-talet. På bilderna ser man norra området där granplantor spirar och kärret växer igen.

I västra området på flygfoto från 1939 syns spår av täckdikning (de svaga ljusa strecken i åkern). I södra delen av området är grustakten fortfarande i bruk. Det nordvästra reservatområdet har vuxit eller planterats igen och lövskogen längs nordslutningen har blivit tätare. Ett grönstråk finns från lövskogen söderut mot grustakten med delvis planterad gran.

I flygbilden från 1965 ser man hur grustäkten har utökats liksom att stora delar av norra området är planterade med gran.

Flygfotot från 2000 visar att all gammal slåtter/åkermark är igenväxt liksom grustäkten.

3. BESKRIVNING AV OMRÅDET

I flygbilden från 2022 ser man Björkavägens nya sträckning genom en del av skogen, våtmarken och den gamla grustäkten.

I Björka skog finns en lång kontinuitet av gamla lövträd, sandiga marker och fuktiga marker. Tyvärr har många av kärlväxarterna som är knutna till de fuktiga ängsmarkerna försvunnit genom åren.

Stora delar av skogsmarken är relativt ung, mellan 20-40 år gammal. Här kommer naturvärdena att öka efterhand som träden blir grövre och utvecklar håligheter och mängden död ved ökar. Introduktion av bete i delar av den yngre skogen kan också förbättra naturvärdena.

Längs nordsluttningen finns bestånd med gamla och grova bokar som har mycket höga naturvärden. I östra delen finns askbestånd som dessvärre är hårt drabbade av askskottsjuka/honungsskivling. Naturvärdesinventering för området visar att hälften av skogen har högt eller påtagligt naturvärde (klass 2 och 3). Övrig skog har visst naturvärde.

Evertebrater

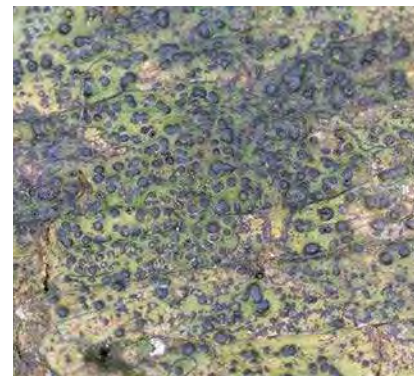
Inventering av vedlevande insekter har resulterat i fynd av flera rödlistade arter, bland annat aspögonbagge (NT), större sågsvartbagge (NT) och getinglik svampmygga (NT). Andra arter som hör till död ved och äldre träd är bålgeting och blanksvart trämyra. På ängsmarken har bland annat sexfläckig bastardsvärmare och ett par arter sandbin noterats.

Sydlig sotticka (NT)

Kryptogamer

Det är på de äldre ädellövträden, främst bok, avenbok och ask man hittar en artrikare kryptogamflora. Bland mossor, svampar och lavar finns noterat kransmossa, palmossa, sydlig sotticka (VU), bokvårtlav (NT), orangepudrad klotterlav (NT), barkporina, glansfläck och skriftlav.

Bokvårtlav (NT)

Fladdermöss

Fem arter fladdermöss har också noterats i Björka skog: större brunfladdermus, nordfladdermus, vattenfladdermus, mustach/taigafladdermus och dvärgpipistrell. Öppet vatten, hålträd och insektspollinerade växter är viktiga för området fladdermusfauna.

Fåglar

Områdets storlek och variation gör det gynnsamt för många fågelarter. Bland småfåglar häckar bland annat svart-hätta, gransångare, grönfink, gärdsmyg, taltrast, rödhake, järnsparv, stenkärr, svartvit flugsnappare, gök, med flera. Större hackspett, skogsduva, röd glada, sparvhök, ormvråk är andra arter som noterats i skogen.

Groddjur

Vanlig groda och vanlig padda finns i Björka skog.

Däggdjur

Utöver fladdermöss förekommer grävling, räv, rådjur i skogen.

Kärlväxter

I nordslutningens bok- och askbestånd dominerar vitsippor under vårspekten följt av ekorrbär och kruståtel. Bland de mer naturvårdsintressanta arterna finns i fuktlövskogen finns desmeknopp, gullpudra och skogsnycklar. I nordslutningen kan man hitta skogsbingel, ormbär, gulsippa och storrams. Andra arter är bäckbrämsa, skärmstarr och springkorn.

Det gamla grustagets botten och sydvända sluttning sköts som ängsmark och här har fröer från Pratensis såtts in. Dominerande arter är rödven, luddåtel, renfana och svartkämpar. Här finns även ullört, femfingerört, harklöver, bergsyra, kärringtand, prästkra, blåmunkar, ängsvädd, röllika med flera.

Antalet funna naturvårdsarter är omkring 20 stycken. Antalet rödlistade arter är cirka 34 stycken.

Skogsnyckel

De gamla bokarna i nordslutningen

3. BESKRIVNING AV OMRÅDET

Friluftsliv

Reservatområdet har höga rekreativa värden med dess omväxlande vegetation och topografi i kombination med tillgängliga stigar och rastplatser.

Björka skog är ett av flera tätortsnära naturområden som finns intill Ödåkra. Andra är Duvestubbe skog, Väla skog och Björka fälad. Inom 15 minuters gång- eller cykling når cirka 5000 boende Björka skog. I trakten av Ödåkra finns åtta förskolor och en grundskola. Närheten till Väla centrum gör att området kan vara ett alternativ eller för en paus för personer som besöker handelsområdet.

Man når lättast Björka skog via en gångtunnel från Ödåkra under Björkavägen. Det finns även en parkeringsplats längs Björkavägen i den norra delen med anslutande gångstigar. Reservatet ligger nära hästgårdar och ridande kan angöra området på ridstigar som ansluter till Björka skog norrifrån. Delar av skogen används även för cykling med mountainbike.

Tillgängligheten är god och det finns möjlighet att gå promenader på stigar med omväxlande öppna och skogsklädda ytor som tilltalar många människor. Variationen av naturtyper gör att reservatet lämpar sig väl för undervisning. Regnskydd med grillplats finns i delområde 16.

Markvägen längs östra kanten.

Bänkbord och infoskylt

Vindskyddet med grillplats

Hot mot bevarandevärdena

Utebliven slåtter eller i bete medför att florarika marker växer igen. Det riskerar utarma floran och därmed försämras förutsättningar för insekter som behöver nektar, pollen, värdväxter och boplatser.

Brist på slitage/skötsel av öppna sandiga marker innebär försämrade förutsättningar för marklevande insekter.

Trädsjukdomar som medför att många gamla träd dör snabbt kan medföra brist på substrat för kryptogamer, svampar och vedlevande insekter.

Förändringar i krontäckning i skogspartier med sluten karaktär kan påverka lavar, mossor och svampar negativt.

Brist på död ved i olika former för vedberoende arter.

Exploatering med hårdgörning av stora ytor i anslutning till reservatet kan ändra grundvattenregimen och de hydrologiska förhållandena. Det kan i sin tur påverka naturvärdena i kärret och i de fuktigare skogspartierna.

Klimatförändringen med återkommande torka kan leda till att växt- och djurarter försvinner.

Kraftigt ökat friluftsliv med aktiviteter på olämplig plats/tid på året kan störa djur- och växtliv. Behov av trädskring innebär att fler träd behöver beskäras eller tas ned i förtid vilket minskar antalet naturvårdsintressanta träd.

Invasiva arter särskilt som området ligger intill bebyggelse och trafikerade vägar. Det finns risk att dumpade massor och trädgårdsavfall för med sig invasiva arter som kan få fäste i reservatet.

Införande av belysning i området påverkar djurlivet negativt. Belysning av fasader på intilliggande byggnader kan också påverka djurlivet negativt.

Slåttermark på slutningen av den före detta grustäkten.

Död och döende ask på grund av askskottsjuka i kombination med honungsskivling.

Grov ek och avenbok intill stenmur.

4. Övergripande mål och generella riktlinjer för skötseln

Övergripande mål

Det övergripande målet med reservatet är att bevara och utveckla naturvärden knutna till ädellövskog med stort inslag av gamla och grova träd, kärrmiljöer, bryn och gläntor, öppna sandiga marker och gräsmarker. Målet är också att möjliggöra friluftsliv utan att naturvärden skadas.

Skogen ska vara olikåldrig, flerskiktad och innehålla svenska, vilda trädslag. Död ved ska förekomma i olika former, med minst 25 kubikmeter per hektar. Grova träd ska stå kvar och hållas fria från igenväxning. Det ska finnas solbelysta gläntor och bryn.

Betad eller slått gräsmark ska finnas med inslag av blottad sand.

Stenmurar ska bevaras och vara synliga.

Det ska inte finnas invasiva arter.

Generella riktlinjer för skötseln

De områdesspecifika riktlinjerna och åtgärderna redovisas i kapitel 5.

Yngre skogspartier sköts med gallringar och plockhuggning för att gynna utvecklingen av grova träd och skapa gläntor. Veteranisering kan ske för att skynda på utvecklingen av naturvärdena i dessa områden där det saknas död ved och naturvärdsintressanta träd.

Grova träd frihuggs men senvuxna träd sparas eftersom de ofta hyser sällsynta lavar.

Ek gynnas särskilt på platser där den har goda förutsättningar att utvecklas, i gläntor och kantzoner, i område 11,12 och i område 8 när lärken har slutavverkats.

Gamla träd lämnas att själv dö utom när de anses vara riskträd. Då bör

högstubbar i första hand lämnas kvar och nedtagna träd placeras som lågor på lämpligt ställe. Rotvältor bör lämnas intakta.

Generellt ska död ved ligga kvar där den faller. Undantag är om den riskerar kväva örtrika miljöer eller intill stigar. Då kan död ved placeras på ett lämpligare ställe inom reservatet eller köras ut. Vid större gallringar eller slutavverkningen av lärk eller gran kan ved köras ut.

Förekomst av blommande och bärande buskar ska gynnas då de är viktiga för insekter och fåglar. Det ska vara möjligt att ta ner träd för att skapa gläntor eller solbelysta kantzoner för att gynna buskskiktet.

Biotopfrämjande arter som gran och lärk fاسas ut och ersätts med främst ädellöv. Enstaka exemplar av barrträd kan sparas för vinterfågel. Sykomorlön ska hållas efter så att den inte sprider sig i reservatet. Det långsiktiga målet är att fasa ut den.

Stödplantering kan ske för att skynda på överföringen till ädellövskog. Man bör använda växtmaterial med lokalt ursprung.

Skogsdiken ska generellt inte underhållas vilket på sikt leder till en fuktigare skogsmark över tid. Diken och rör vid/under stigar ska dock kunna underhållas om det behövs för att säkerställa stigarnas funktion.

Gräsmarker ska hävdas genom slåtter eller bete. Bete ska vara möjligt att införa i delar av reservatet som exempelvis den gamla ekängen, nr 11 eller i östra delen av nr 4.

Vid slåtter ska avslaget material samlas upp och köras bort eller hanteras

inom reservatet om det inte påverkar naturvärdena negativt. Nya slåtterytor ska kunna utvecklas, till exempel utmed stigarna eller i södersluttningen i den gamla grustäkten. Det kan innebära utvidgning på bekostnad av nuvarande skogspartier.

På sandig mark bör man återkommande skapa störningar för att få fram blottad sand och därmed gynna vildbin. Det gäller särskilt längs stigen mellan område 9.

Stenmurar med träd och buskar ska vara synliga. Sly som växer upp i och framför murarna röjs bort men äldre träd och buskar sparas.

Biotopförstärkande åtgärder ska vara möjliga såväl i vattenmiljön som på land. Det kan vara att återskapa öppet vatten i en igenväxt våtmark, att plantera åkermark, att så in vilda växter som har funnits här tidigare, med mera.

För att skydda den biologiska mångfalden är det viktigt att hydrologin inte ändras på ett betydande sätt vid åtgärder inom eller i anslutning till naturreservatet.

Befintliga stigar, bänkbord, skyltar etcetera ska underhållas. Fler möbler, andra anordningar eller stigar som efterfrågas för friluftsliv ska kunna anläggas om det inte påverkar naturvärdena negativt. Belysning ska inte införas i reservatet. Pedagogiska inslag ska vara möjliga att införa om det finns behov, till exempel naturpunkter.

Reservatet ska märkas ut i fält så snart som möjligt efter att beslutet om naturreservat vunnit laga kraft. Utmärkning ska i möjligaste mån göras utifrån utifrån svensk standard (SIS 031522) och Naturvårdsverkets anvisningar (Naturvårdsverket 2003)

5. Specifika mål och skötselåtgärder för delområden

Skötselområdena för naturreservatet är indelat efter naturtyp och skötsel. I vissa fall finns det flera delområden inom samma naturtyp.

Varje skötselområde har en beskrivning av bevarandemål och skötselåtgärder. Samtliga skötselområden visas nedan. Angivna arealer är endast ungefärliga.

Indelning av skötselområdena på ortofoto från 2020

SKÖTSELOMRÅDE 1

5,0 hektar

Beskrivning

Bokdominerad lövskog som föröyringsavverkades under 1980-talet med tätt uppslag av unga träd. Visst inslag av äldre bok, ek, avenbok och sälg. I buskskiktet finns hassel, hägg, avenbok, fågelbär, sykomorlön, ask, sälg, med flera. Yngre, instängslad blandlövskog väster om GC-vägen är en kompensationsplantering för flytten av Björkavägen som gjordes runt 2010. En gång- och cykelväg går genom området.

I framförallt kantzonerna av området och längs gång- och cykelvägen finns det äldre träd, hasselbuketter och rester av stenmurar.

Bevarandemål

Bokdominerad ädellövskog med inslag av andra trädslag som avenbok, ek, ask, fågelbär och björk. Äldre och grövre träd och buskar som hassel och sälg ska finnas.

Synliga stengärdet med äldre lövträd och inslag av buskar.

Löpande skötselåtgärder

Gallring och röjning i centrala delen för att gynna utvecklingen av grova träd, gallra bort uppstickare i äldre träd. Ringbarka och gallra bort sykomorlön och frihugg större ekar i kantzonerna. Röj sly längs stenmurarna för att dessa ska vara synliga. Äldre träd och buskar bevaras. Andra arter än bok bör gynnas för att minska sårbarheten vid eventuella sjukdomar.

Undertryckt avenbok längs norra gränsen

Uppslag av främst bok bland äldre kvartstående bokar

SKÖTSELOMRÅDE 2

0,7 hektar

Beskrivning

Triangelformat område i nordvästra delen med parkeringsplats. Äldre bok och ekskog med inslag av naverlönn, björk, sälg, avenbok med mera i norra spetsen. Låg stenmur i östra gränsen. Bokträden fortsätter in på privat verksamhetsområde. En gång- och ridstig går längs stenmuren norrut och en naturstig går från parkeringe in i väster.

Bevarandemål

Bok- och ekskog med inslag av andra lövträd.

Löpande skötselåtgärder

Gallring av blandlöv i norra delen för att utveckla mot ädellövbestånd. Gallra bort uppstickare i äldre träd.

SKÖTSELOMRÅDE 3

2,5 hektar

Beskrivning

Ung fuktlövskog med främst björk, al och salix. Inslag av ek, hassel, hägg, asp, fågelbär och sykomorlönn. I västra delen kvartstående döda björkar efter förändringar i grundvattnet i samband med Björkavägens omdragning. Luftledning längs Björkavägen.

Bevarandemål

Blandlövskog.

Skötselåtgärder

Gallring vid behov för att gynna variation av lövträd och utveckling av grova träd. Frihuggning av ekar, med flera.

Område 3, fuktlövskog med stående vatten

Område 2, stigen från parkeringsplatsen

SKÖTSELOMRÅDE 4

14 hektar

Beskrivning

Yngre skog med björk, gran, inslag av ek, bok, ask, fågelbär, salix, hassel och ett par aspbestånd. Före detta åker och rismåse som är utdikad med öppna diken. Delvis tätt med sly och svårframkomligt.

I den östra delen har ett par granpartier huggits ur och planterats med ädellövträd och buskar. Ett mindre vatten finns längs norra kanten och ett annat, stenomgärdat finns inne i östra delen. De syns på Häradsekonomska kartan från 1912 och är sannolikt mörkelgravar.

I norra och östra kanterna finns gamla stengärdesgränser med inslag av äldre bok, ek, lind, avenbok och andra lövträd.

En mindre skogsstig går genom området som även används för mountainbike. Stora stensatta diken finns i östra delen. En markväg med diken går i öst-västlig riktning genom området.

Bevarandemål

Blandlövbekstand med inslag av ädellöv på fuktig mark. Gläntor i skogsbeståndet och längs markvägen med solbelysta, buskrika marker. Eventuellt betesmark i delar av området.

Skötselåtgärder

Gallring för att gynna utveckling av grova träd och en variation av arter. Föryngring av ädellöv tas till vara. En del av aspen ringbarkas som gallringsmetod för stående död ved. Gran avvecklas successivt. Stödplantering kan ske med buskar och ädellöv. Utvidgning med vikar och gläntor kan ske längs markvägen och inne i bestånden med putsning/slätter. Diken underhålls ej vilket innebär att markfukten på sikt kan öka. Skogsstigen kan underhållas genom röjning för att säkra framkomlighet men ska behålla sin enkla karaktär. Det ska vara möjligt att stängsla in och beta delar av området för att skapa en öppnare hagmark.

Område 4, glänta med plantering av buskar och ädellövträd.

SKÖTSELOMRÅDE 5

6 ha

Beskrivning

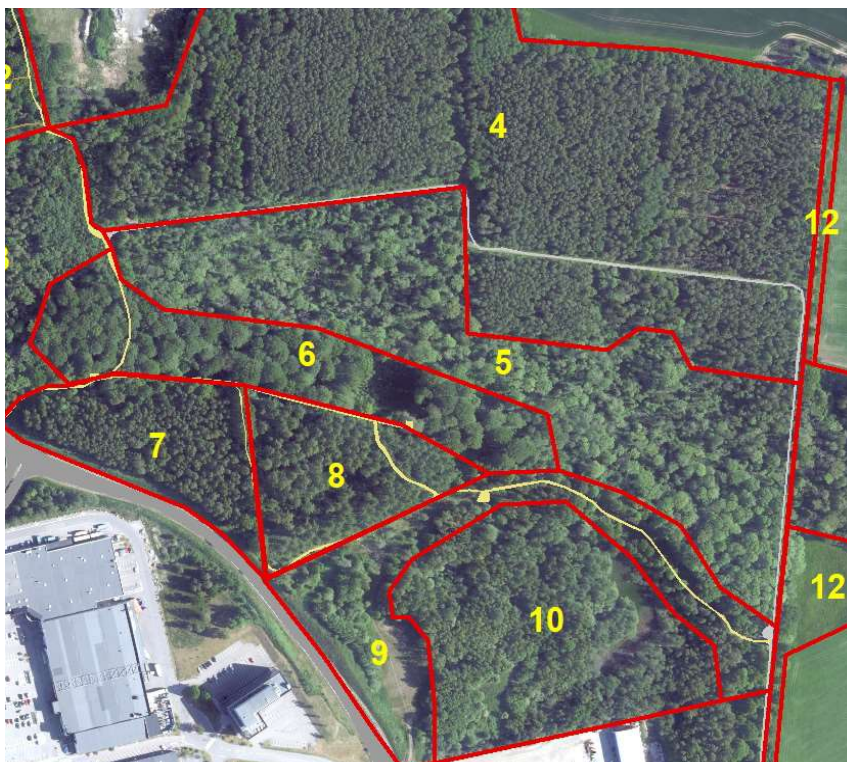
Askdominerad skog i nordslutningen med stort inslag av sykomorlön i främst den östra delen. Många döda och döende askar. Blöt mark i de låglänta delarna, inslag av hassel, hägg, salix, med mera. Före detta artrik slätteräng beskriven och inventerad av Mårten Sjöbeck på 1930-40-talet. Många arter utgångna men kan eventuellt återkomma.

Bevarandemål

Ädellövskog med askdominans (men med hänsyn till pågående avdöende), inslag av andra lövträdslag.

Löpande skötselåtgärder

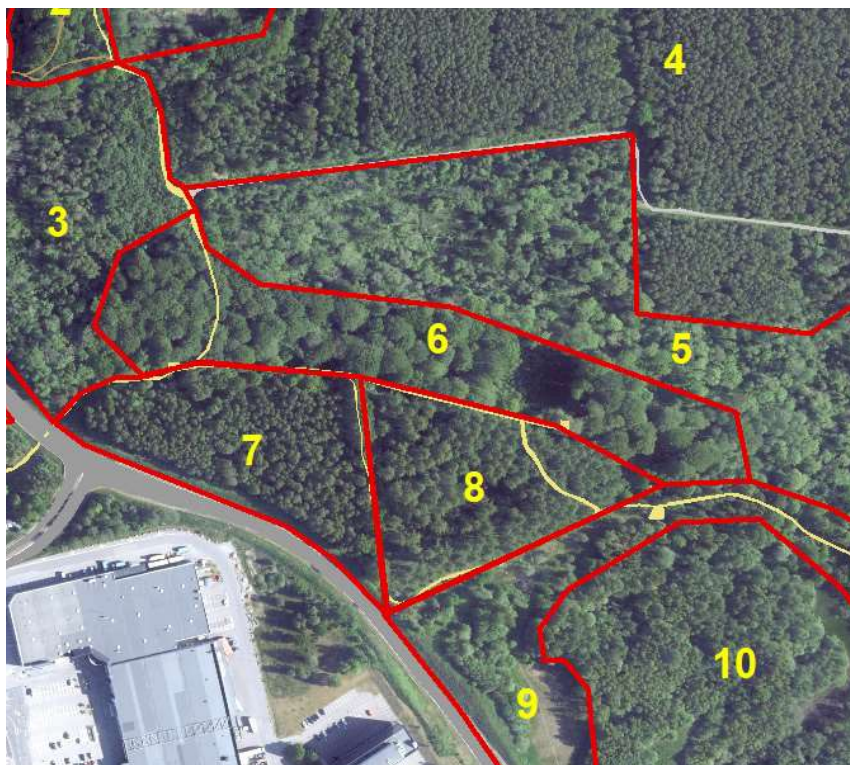
Gallring och röjning för att fasa ut sykomorlön och eventuellt hålla öppet gläntor för att gynna ängsflora. Diken i skogen underhålls ej. Frihuggning av uppstickare för att gynna utveckling av grova träd. Gallring av föryngringsytor för att få en varierad trädslagsfördelning. Gamla och senvuxna träd ska behållas. Eventuell stödplantering av buskar och ädellövträd vid behov.

Omkullfallna askar längs markvägen

Askar i östra delen

SKÖTSELOMRÅDE 6

2,7 hektar

Beskrivning

Boskog, delvis mycket gammal, på nordsluttning. Undertryckt och senvuxen avenbok utmed stigen och i bokbeståndet. Mindre föryngringsytor med unglöv efter avvecklade granbestånd.

Bevarandemål

Bokdominerad skog med större inslag av avenbok och andra lövträd. Efterträdare av ädellövträd ska finnas. Ökad variation av inhemska trädslag.

Löpande skötselåtgärder

Skogen ska till stor del formas av naturliga störningar och intern dynamik. Naturliga processer och störningar som stormar, svamp- och insektsangrepp ska påverka struktur. Frihugning av uppstickare för att gynna utveckling av grova träd. Gallring av föryngringsytor för att få en varierad trädslagsfördelning. Gamla och senvuxna träd ska behållas. Eventuell stödplantering av buskar och träd vid behov.

Äldre bokar i nordsluttningen

SKÖTSELOMRÅDE 7

1,5 hektar

Beskrivning

Yngre björkskog med inslag av äldre bok, ek och avenbok. I buskskiktet finns även hassel, hägg, sykomorlön, med flera. Längs stigen mellan område 7 och 8 finns rester av stenmur och här växer flera grova ädellövträd. Stigens dragning sammanfaller med vägmarkering i Skånska rekognoseringskartan från 1812.

Bevarandemål

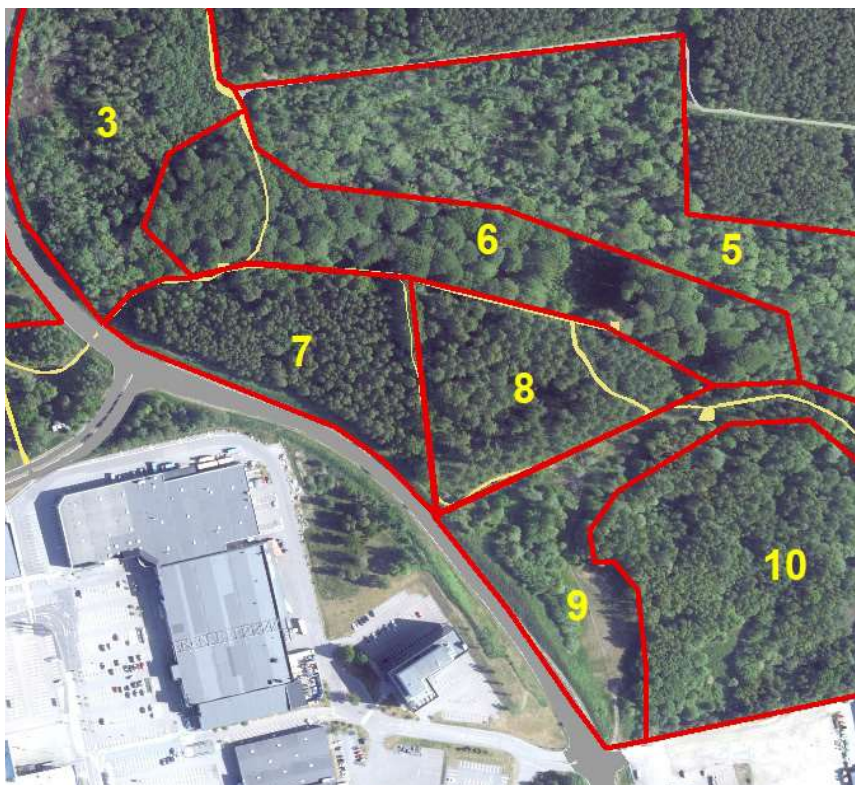
Blandlövskog

Restaureringsåtgärder

Eventuell plantering av ädellövträd för att öka trädslagsvariationen.
Veteranisering av träd vid behov.

Löpande skötselåtgärder

Gallring för att gynna utveckling av grova träd och en varierad trädslagsfördelning.

SKÖTSELOMRÅDE 8:

1,5 ha

Beskrivning

Ung och gles ädellövskog efter lärkbestånd som togs ned vårvintern 2023. Ek, bok, avenbok, sykomorlön, fågelbär, hassel, hägg, slån med flera förekommer.

Bevarandemål

Ädellövskog med ekdominans och stort inslag av buskar.

Restaureringsåtgärder

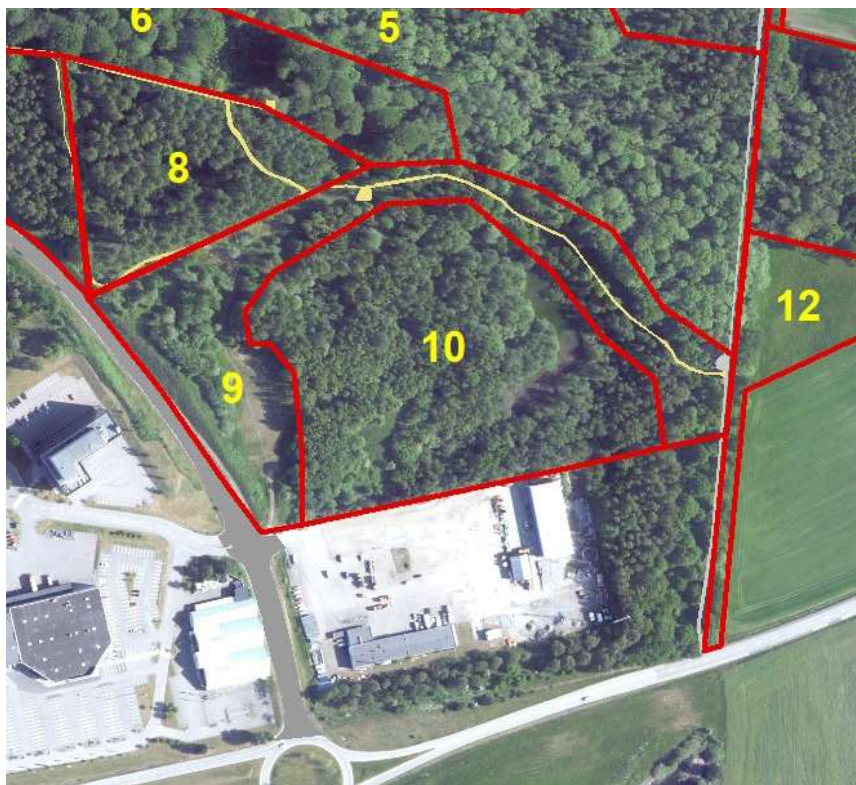
Eventuell stödplantering av främst buskar. Bekämpning av sykomorlön.

Löpande skötselåtgärder

Gallring för att gynna utveckling av grova träd främst ek och för att få en varierad trädslagsfördelning. Eventuellt införande av bete eller röjning/slätter för att gynna utveckling av vidkroniga ekar.

Unga ekar efter avverkat lärkbestånd

SKÖTSELOMRÅDE 9

2,8 ha

Beskrivning

Öppen till halvöppen yta i och längs kanten av den före detta grustäkten. I västra delen torräng (delvis insådd med Pratensisfröer) med inslag av solitära träd och buskar. Vindskydd, gång- och ridstig och grillplats. Bullervall i väster anlades kring 2010 med matjordsmassor. Blandlövbestånd med främst björk och salix närmast fuktlövskogen i område 10.

Bevarandemål

Blomrik gräsmark med sandblottor, solitära buskar och träd.

Restaureringsåtgärder

Eventuellt gräva för att utöka vattenspegeln i kärret nedanför vindskyddet och i östra delen, se område 10. Eventuellt röjning eller betesdrift söder om stigen för att öppna upp mot kärret.

Löpande skötselåtgärder

Slåtter med borttagning av material. Röjning av buskar för att hindra igenväxning. Harvning eller annan mekanisk bearbetning för att få fram blottad sand vid behov. Det sydvända kanten längs stigen ska prioriteras att hållas öppen för att främja sandlevande insekter.

Det öppna torrängspartiet i före detta grustäkten

Stigen längs slutningen med sandhak.

SKÖTSELOMRÅDE 10

3,7 ha

Beskrivning

Björkkärr med salix uppkommet i den gamla grustäkten. Det förekommer enstaka ek, avenbok, hassel, björk i torrare delar. Kärrret artfattigt men det finns skogsnycklar i större mängd och enstaka vitpyrola och skogsknipprot. Bladvassyta i östra delen och ett mindre öppet vatten i västra delen. Ett 5 meter högt utfyllnadsområde med matjord sträcker sig i södra kanten. Domineras nu av säl, björnbär med mera.

Bevarandemål

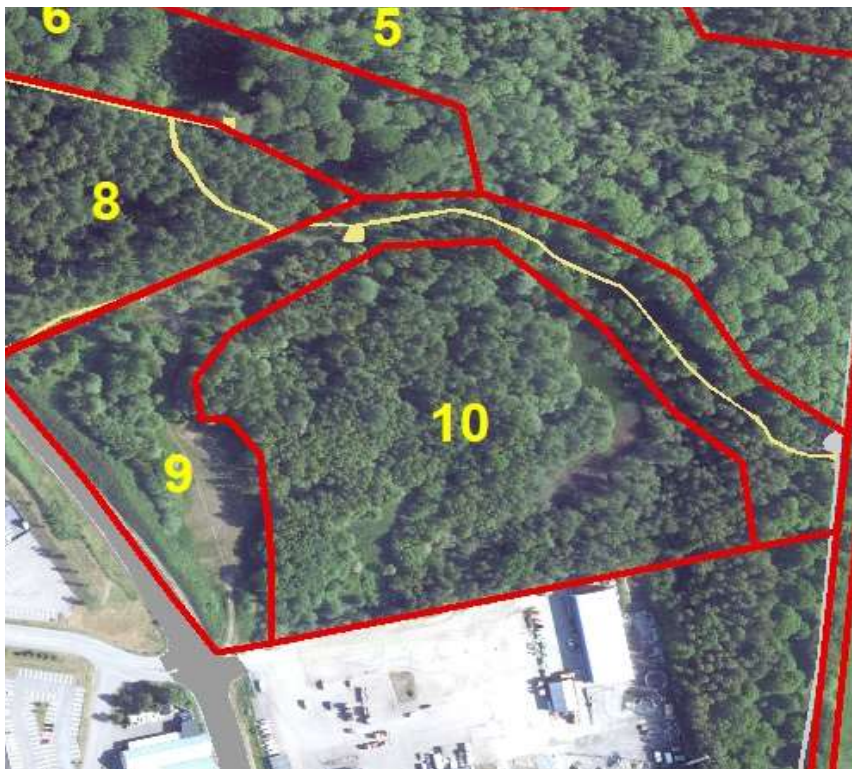
Lövkärr med al, björk, salix och inslag av andra lövträd och buskar. Inslag av öppna partier och gläntor som bladvassområdet och utfyllnadsområdet

Löpande skötselåtgärder

Gallring för att gynna utveckling av grova träd och artvariation. Röjning av träd och buskar för att hålla öppet gläntor.

Restaureringsåtgärder

Eventuellt öppna upp en vattenspegel i norra kanten av kärrret. Eventuell röjning eller bete mot område 9.

Lövkärrret sett från område 9.

SKÖTSELOMRÅDE 11:

2,0 ha

Beskrivning

Ek- och hasseldunge med inslag av ask, avenbok med mera. Före detta slåtteräng där det tidigare funnits rik flora enligt inventering av Mårten Sjöbeck. Ett par mindre fuktpartier och öppna diken finns i västra delen.

Bevarandemål

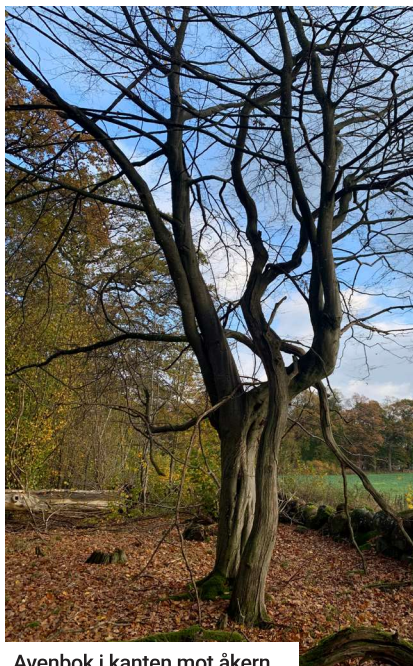
Halvöppen ek-hasseldunge med inslag av ädellövträd och buskar.

Löpande skötselåtgärder

Frihuggning av uppstickare för att gynna utveckling av grova träd, främst ek. Gamla och senvuxna träd ska behållas eller topphuggas.

Gallring av vissa av hasselbuketterna som inte hunnit blir gamla och grova. Äldre hassel sparas.

Röj bort buskar och uppslag vid kärret och skapa en solbelyst vattenspegel. Betesdrift om det bedöms möjligt tillsammans med område 12.

Avenbok i kanten mot åkern.

Ek och hassel

SKÖTSELOMRÅDE 12

1,2 ha

Beskrivning

En tio meter bred remsa åkermark utanför stenmuren i östra delen av reservatet samt en triangelformad yta söder om ek-hasseldungen (11).

Bevarandemål

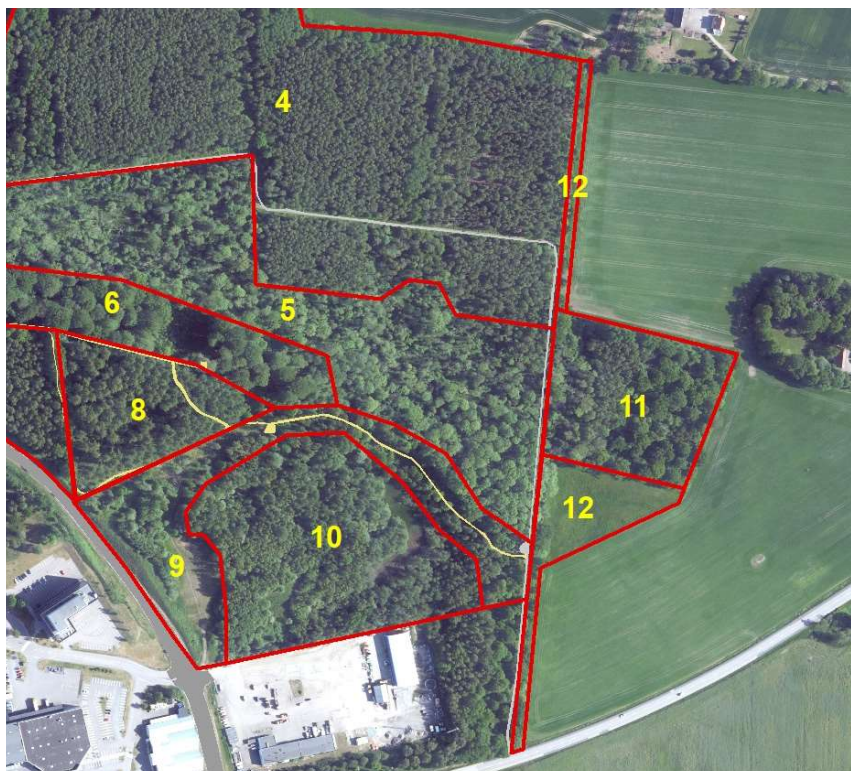
Ängs- eller betesmark med buskar och enstaka träd. Remsan längs med stenmuren ska vara buskrik men inte ha uppstickande träd. Syftet med remsan är att skapa en buffertzona till åkermarken så att ekar och andra träd ska kunna utvecklas fritt. Den triangelformade ytan ska förstärka värdena i område 11.

Löpande skötselåtgärder

Frihuggning av uppstickare i ekar och andra träd längs kantzoner. Putsning av en zon på minst 2 meter närmast åker för framkomlighet

Restaureringsåtgärder

Eventuell insädd av ängsflora och plantering buskar och träd alternativt invänta in spontanetablering.

Frömaterial ska vara så lokalt som möjligt. På ytan söder om område 11 kan ekar och andra lövträd planteras.

Eventuellt betesdrift i triangelformade ytan tillsammans med område 11.

Åkermarken söder om område 11.

Ekar längs område 12

Markvägen genom område 4 med solbelysta vikar.

Vidkroniga ekar utmed område 12

6. Friluftsliv

Beskrivning

Björka skog ligger nära Ödåkra och Väla handelsområde. Området används för promenader, hundrastning, fågel-skådning, ridning och i viss mån cykling. I området finns en grillplats med vindskydd samt bänkbord på ytterligare två platser.

Nåbarheten till reservatet är god för gående och cyklande längs separat GC-väg längs Marknadsvägen via tunnel under Björkavägen. Ridande kan ta sig in på reservatets ridstig norrifrån längs Björkavägen. Det finns separat parkeringsplats längs Björkavägen eller så kan man använda Välas parkeringar som ligger cirka 150 meter från reservatet.

I reservatet finns anlagda grusstigar som används för gång, ridning och cykling.

Det ska vara möjligt att utveckla möjligheten för friluftsliv om det kan ske utan att påverka de biologiska värdena negativt. I viss fall sammanfaller friluftsliv med naturvård, till exempel slitage för att hålla sandiga marker öppna.

Bevarandemål

Fyra stycken väl underhållna reservatsskyltar med beskrivning av reservatet och vilka föreskrifter som gäller. Väl underhållna grus- och/eller sandstigar i en slinga runt reservatet enligt kartan.

En väl underhållen grillplats med vindskydd och minst två bänkbord på två olika platser i reservatet med tillhörande skräpkorgar.

En väl underhållen parkering i anslutning till reservatet.

Iståndssättningsåtgärder

Reservatsskyltar sätts upp.

Utmärkning av reservatets gräns.

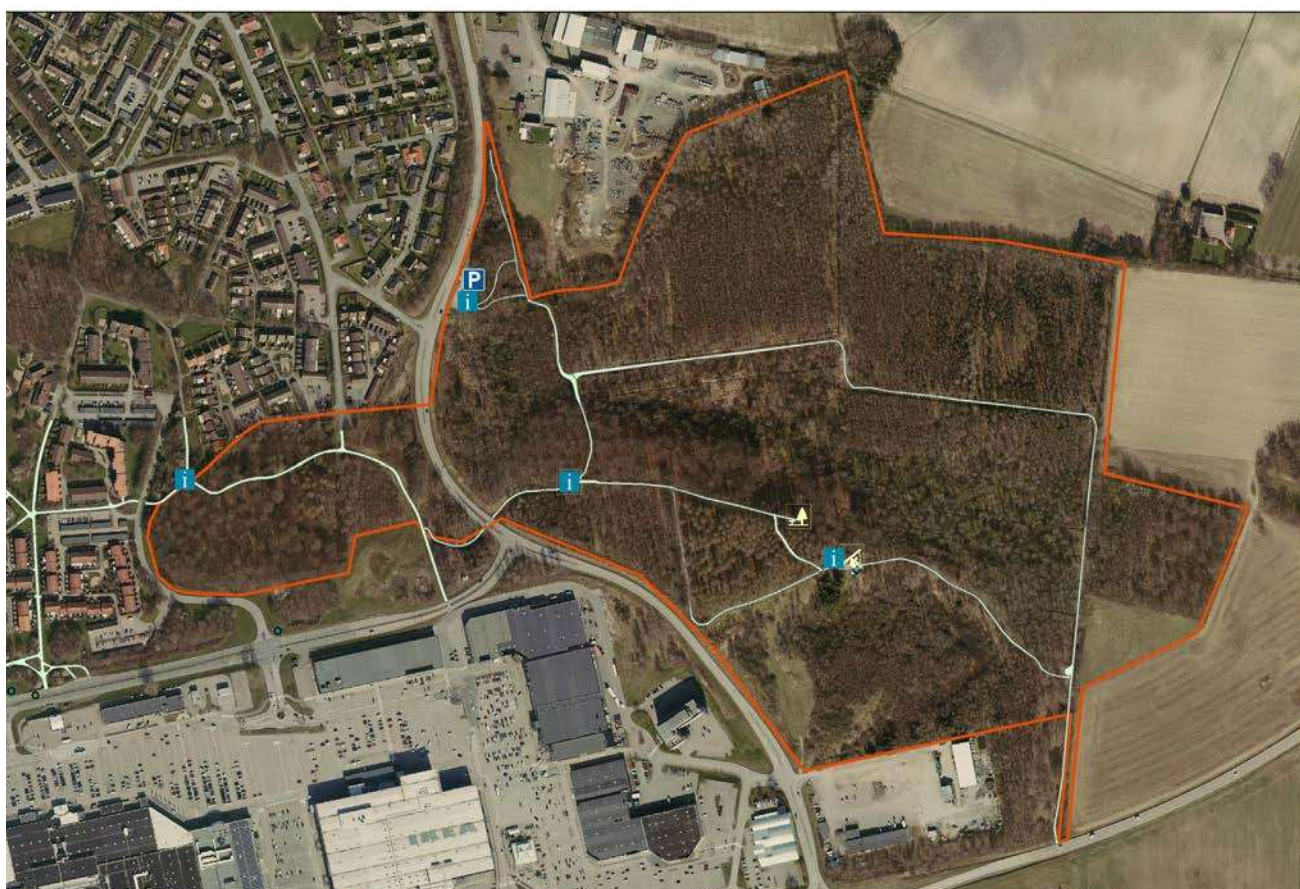
Löpande skötselåtgärder

Grusstigar underhålls vid behov.

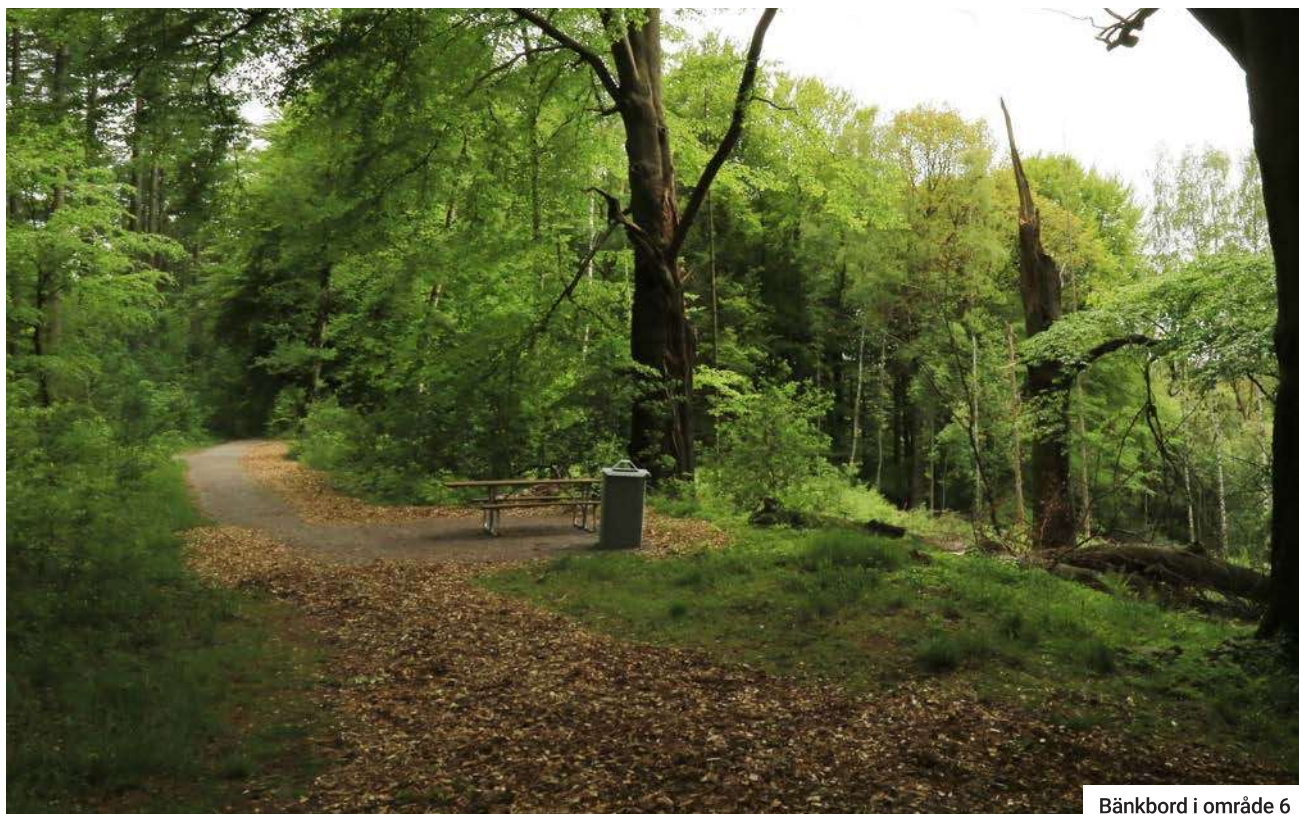
Trädsäkring längs grusstigar, rastplatser och parkeringsplats.

Underhåll av markutrustning vid behov.

Träd som faller ned över stigar, även mindre naturstigar utan beläggning, kapas upp och läggs åt sidan.

Friluftslivsanordningar i Björka skog. Stigar, reservatsskyltar, parkeringsplats, bänkbord och vindskydd med grillplats.

Bänkbord i område 6

Vindskyddet i område 9

7. Jakt och fiske

Jakt är förbjuden utom skyddsjakt efter förvaltarens tillstånd. Det är inte tillåtet att utfodra vilt. Jakt på vildsvin kan betraktas som skyddsjakt och bör övervägas om de börjar orsaka skada i reservatet. Detsamma kan komma att gälla för andra arter än vildsvin.

Jakt på främmande eller invasiva arter är att betrakta som skyddsjakt. Fiske är inte aktuellt men om någon sätter ut karp eller andra främmade arter i dammar ska de tas bort.

8. Utmärkning av naturreservatets gräns

Gränsutmärkning ska utföras enligt Naturvårdsverkets anvisningar snarast efter att beslut om bildande av naturreservat har vunnit laga kraft.

Gränsmarkeringar underhålls och förnyas vid behov. Miljövänligt material eftersträvas för gränsutmärkningsstolpar och skyltar.

9. Tillsyn och förvaltning

Miljöförvaltningen är ansvarig för tillsyn av reservatsföreskrifterna. Stadsbyggnadsförvaltningen är ansvarig för förvaltningen enligt stadens delegerationsordning.

10. Uppföljning

Stadsbyggnadsförvaltningen ansvarar för uppföljning av genomförda skötselåtgärder. Stadsbyggnadsförvaltningen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål.

11. Kostnadsansvar och prioriteringar

SKÖTSELÅTGÄRD	TIDPUNKT	DELOMRÅDE	ANSVARIG	PRIO
Slåtter* alternativt bete*	Årligen*	9 + eventuellt 4,12	Förv./Entr.	1
Frihuggning kring äldre träd	Vid behov, augusti – 15 mars	1, 2, 4, 5, 6, 7, 11,12	Förv./Entr.	1
Borttagning av invasiva arter inklusive sykomorlönn	Vid behov	Där de förekommer	Förv./Entr.	1
Underhåll av stigar, informationsskyltar, markutrustning och reservatsmarkeringar	Vid behov	Där de förekommer	Förv./Entr.	1
Gallring och veteranisering av skog	Vid behov augusti – 15 mars	3, 4, 7, 10	Förv./Entr.	2
Insådd av ängsfröer	Vid behov, vår eller höst	12	Förv./Entr.	2
Stödplantering av träd och buskar Avveckling av gran och lärk	Vid behov, vår eller höst Augusti - 15 mars	4, 10, 12	Förv./Entr.	2
Underhåll av våtmarker för att säkerställa öppen vattenspegel	Vid behov	10,11	Förv./Entr.	3

*Naturvårdsbränning och betesfria år ska vara möjliga alternativ

12. Konsekvenser

Med Björka skogs naturreservat skyddas ett av Helsingborgs tätortsnära naturområden på lång sikt. Området är utpekade i ÖP2021 och reservatet överensstämmer med översiktsplanen.

Genom bildandet av naturreservatet bidrar Helsingborg till att uppfylla målen i Livskvalitetsprogrammet, främst punkt 4.3.3: Vi skapar trygghet och säkra miljöer, samt 4.5.3: Vi utvecklar landskap som främjar biologisk mångfald.

Reservatet bidrar även till att nå de Globala målen och flera nationella miljömål som Levande skogar, Begränsad klimatpåverkan, Ett rikt växt- och djurliv och God bebyggd miljö.

Upprättande av naturreservatet innebär att exploatering inte är tillåten utöver mindre insatser för friluftslivet som ytterligare stigar, vindskydd, bänkar eller liknande. Skyddet innebär att naturvärden ges långsiktigt goda förutsättningar och att möjligheten till friluftsliv säkerställs.

Inom reservatet ges goda förutsättningar att behålla lövkärr och naturgivna översilningar med högt rörligt grundvatten. Omfattande hårdgörning av intilliggande mark riskerar påverka hydrologin om man inte säkerställer infiltration till grundvattnet.

13. Artlista

Nedan förtecknas ett urval av de arter som mellan 2002 till 2022 rapporterats från området och närmaste omgivningen i Artportalen. Rödlistade arter anges med förkortning av hotklass enligt ArtDatabankens rödlista från 2020. En del av arterna är rastande eller besökande.

KÄRLVÄXTER

Ask	Fraxinus excelsior (EN)	Flenört	Scrophularia nodosa	Hässlebrodd	Milium effusum	Majveronika	Veronica serpyllifolia
Asp	Populus tremula	Flikbjörnbär	Rubus laciniatus	Hästhov	Tussilago farfara	Mannagräs	Glyceria fluitans
Avenbok	Carpinus betulus	Fliknäva	Geranium dissectum	Höstfibbla	Scorzoneroides autumnalis	Mjuknäva	Geranium molle
Avenbok	Carpinus betulus	Flockfibbla	Hieracium umbellatum	Jordklöver	Trifolium campestre	Mjölke	Chamaenerion angustifolium
Backförgätmigej	Myosotis ramosissima	Fläder	Sambucus nigra	Jordrök	Fumaria officinalis	Mörkt kungsljus	Verbascum nigrum
Backtrav	Arabidopsis thaliana	Foderkäringtand	Lotus corniculatus	Jätteloka	Heracleum mantegazzianum	Nagelört	Draba verna
Backvial	Lathyrus sylvestris	var. sativus		Kabbleka	Caltha palustris	Nåbbstarr	Carex lepidocarpa subsp. l
Backvicker	Vicia cassubica	Frossört	Scutellaria galericulata	Kamomill	Matricaria chamomilla	epidocarpa	
Baldersbrå	Tripleurospermum	Fyrkantig johannesört	Hypericum maculatum	Kanadabinka	Conyza canadensis	Ogräsmaskrosor	Taraxacum sect.
inodorum		Fältveronika	Veronica arvensis	Kavelhirs	Setaria viridis (NT)	Taraxacum	
Benved	Euonymus europaeus	Gatkamomill	Matricaria discoidea	Kirskål	Aegopodium podagraria	Olvon	Viburnum opulus
Bergbräsa	Cardamine hirsuta	Gatrödtoppa	Odontites vulgaris	Klibbal	Alnus glutinosa	Ormbär	Paris quadrifolia
Bergdunört	Epilobium montanum	Glansros	Rosa virginiana	Klibbkorsört	Senecio viscosus	Palsternacka	Pastinaca sativa
Berggrör	Calamagrostis epigejos	Gran	Picea abies	Knipparv	Cerastium glomeratum	Parkslide	Reynoutria japonica
Bergssyra	Rumex acetosella	Groblad	Plantago major	Knippfryle	Luzula campestris	Penningört	Thlaspi arvense
Besksöta	Solanum dulcamara	Gråfibbla	Pilosella officinarum	Knylhavre	Arrhenatherum elatius	Pillerstarr	Carex pilulifera
Blekbalsamin	Impatiens parviflora	Gråvide	Salix cinerea	Knägräs	Danthonia decumbens	Prästkrage	Leucanthemum vulgare
Blåmunkar	Jasione montana	Grönknavel	Scleranthus annuus	Knölsyska	Stachys palustris	Renfana	Tanacetum vulgare
Bok	Fagus sylvatica	Gullpudra	Chrysosplenium alternifolium	Krustistel	Carduus crispus	Revmörblomma	Ranunculus repens
Borstsäv	Isolepis setacea (EN)	Gullris	Solidago virgaurea	Krypna	Sagina procumbens	Rosendunört	Epilobium hirsutum
Brakved	Frangula alnus	Gulsippa	Anemone ranunculoides	Kräkvicker	Vicia cracca	Rosenkronill	Securigera varia
Bredkaveldun	Typha latifolia	Gulsporre	Linaria vulgaris	Kustgran	Abies grandis	Rosenvial/vingvial	Lathyrus latifolius
Brunstarr	Carex acutiformis	Gåsört	Argentina anserina	Kåltistel	Cirsium oleraceum	Rotfibbla	Hypochaeris radicata
Brunört	Prunella vulgaris	Hallon	Rubus idaeus	Käringtand	Lotus corniculatus	Rundhagtorn	Crataegus laevigata
Brännässla	Urtica dioica	Harklöver	Trifolium arvense	Kärrfibbla	Crepis paludosa	Rågvallmo	Papaver dubium
Buskstjärnblomma	Stellaria holostea	Harkål	Lapsana communis	Kärrtistel	Cirsium palustre	Rättsvingel	Vulpia myuros
Bäckbräsa	Cardamine amara	Harsyra	Oxalis acetosella	Liljekonvalj	Convallaria majalis	Röda vinbär	Ribes rubrum agg.
Bäckveronika	Veronica beccabunga	Hassel	Corylus avellana	Liten blåklöcka	Campanula rotundifolia	Rödsklint	Centaurea jacea
Desmeknopp		Humle	Humulus lupulus	Lomme	Capsella bursa-pastoris	Rödsklöver	Trifolium pratense
Adoxa moschatellina (NT)		Humleblomster	Geum rivale	Luddtåtel	Holcus lanatus	Rödskörvel	Torilis japonica
Duvvicker	Vicia hirsuta	Humlelusern	Medicago lupulina	Lundarv	Stellaria nemorum	Rödsvingel	Festuca rubra
Ekbräken	Gymnocarpium dryopteris	Hundkåx	Anthriscus sylvestris	Lundelm	Elymus caninus	Röllika	Achillea millefolium
Ekorrbär	Maianthemum bifolium	Hundäxing	Dactylis glomerata	Längsvingel	Schedonorus giganteus	Rönn	Sorbus aucuparia
Ekorrkorn	Hordeum jubatum	Häckberberis	Berberis thunbergii	Långsvingel	Schedonorus giganteus	Rörflen	Phalaris arundinacea
Fackelblomster	Lythrum salicaria	Häckvicker	Vicia sepium	Lärk	Larix decidua	Skogsalm	Ulmus glabra (CR)
Femfingerört	Potentilla argentea	Hägg	Prunus padus	Majbräken	Athyrium filix-femina	Skogsbingel	Mercurialis perennis
				Majsmörblommor	Ranunculus auricomus	Skogsbjörnbär	Rubus nessensis
						Skogsbräken	Dryopteris carthusiana

Skogsek Quercus robur
 Skogsfräken Equisetum sylvaticum
 Skogslind Tilia cordata
 Skogslönn Acer platanoides
 Skogsnarv Moehringia trinervia
 Skogsnoppa Gnaphalium sylvaticum
 Skogsnycklar Dactylorhiza maculata subsp. fuchsii
 Skogssallat Lactuca muralis
 Skogsstarr Carex sylvatica
 Skogssäv Scirpus sylvaticus
 Skogstry Lonicera xylosteum
 Skogsviol Viola riviniana
 Skuggnäva Geranium pyrenaicum
 Skärmstarr Carex remota
 Slån Prunus spinosa
 Smultron Fragaria vesca
 Småhaverrot Tragopogon pratensis subsp. minor
 Sommarlänke Callitriche cophocarpa
 Sparvnäva Geranium pusillum
 Sparvickor Vicia tetrasperma
 Spenslig ullört Logfia minima
 Springkorn Impatiens noli-tangere
 Stinknäva Geranium robertianum
 Stinksyska Stachys sylvatica
 Stor ängssyra Rumex thyrsiflorus
 Storjungfrukam Aphanes arvensis
 Storrams Polygonatum multiflorum
 Strandysing Lysimachia vulgaris
 Strätta Angelica sylvestris
 Stubbtag Juncus compressus
 Stånds Jacobaea vulgaris
 Svalört Ficaria verna
 Svartkämpar Plantago lanceolata
 Svinmolke Sonchus asper
 Syren Syringa vulgaris
 Säl Salix caprea
 Sötkörbär Prunus avium
 Sötvedel Astragalus glycyphyllos
 Teveronika Veronica chamaedrys
 Tiggarranunkel Ranunculus sceleratus
 Trädgårdssveronika Veronica persica
 Träjon Dryopteris filix-mas
 Tuvttätel Deschampsia cespitosa
 Ullört Filago arvensis
 Vanlig stormåra Galium mollugo subsp. erectum
 Vanlig vitpil Salix alba var. alba
 Vass Phragmites australis
 Vattenmåra Galium palustre
 Veketag Juncus effusus
 Vikenbjörnbär Rubus vikensis
 Vildkaprifol Lonicera periclymenum
 Vildmorot Daucus carota subsp. carota
 Vitblåra Silene latifolia
 Vitgröe Poa annua
 Vitplister Lamium album
 Vitsippa Anemone nemorosa
 Vittätel Aira caryophylla (NT)
 Vårförgätmigej Myosotis stricta
 Vårlök Gagea lutea
 Vårtbjörk Betula pendula
 Vägtistel Cirsium vulgare
 Vätteros Lathraea squamaria
 Åkerspärjel Spargula arvensis
 Åkertistel Cirsium arvense
 Åkerviol Viola arvensis
 Åkervädd Knautia arvensis
 Äkta förgätmigej Myosotis scorpioides
 Äkta johannesört Hypericum perforatum
 Älggräs Filipendula ulmaria
 Ältranunkel Ranunculus flammula

Ängssyra Rumex acetosa
 Ängsviol Viola canina
 Ärenpris Veronica officinalis
 Ärenpris Veronica officinalis

FÅGLAR

Backsvala Riparia riparia (VU)
 Blåmes Cyanistes caeruleus
 Bofink Fringilla coelebs
 Brun kärrhök Circus aeruginosus
 Bändelkorsnäbb Loxia bifasciata
 Duvhök Accipiter gentilis (NT)
 Entita Poecile palustris (NT)
 Fiskmåsar Larus canus (NT)
 Fjällvråk Buteo lagopus (NT)
 Gransångare Phylloscopus collybita
 Gråhäger Ardea cinerea
 Gråkråka Corvus corone cornix
 Gråsiska Acanthis flammea
 Gråtrut Larus argentatus (VU)
 Gräsand Anas platyrhynchos
 Grönfink Chloris chloris (EN)
 Grönsiska Spinus spinus
 Grönsångare Phylloscopus sibilatrix (NT)
 Gulspurv Emberiza citrinella (NT)
 Gårdsmyg Troglodytes troglodytes
 Gök Cuculus canorus
 Havstrut Larus marinus (VU)
 Hussvala Delichon urbicum (VU)
 Järnsparv Prunella modularis
 Kaja Corvus monedula
 Kattuggla Strix aluco
 Koltrast Turdus merula
 Korp Corvus corax
 Kungsfågel Regulus regulus
 Lövsångare Phylloscopus trochilus
 Mindre korsnäbb Loxia curvirostra
 Morkulla Scolopax rusticola
 Nötväcka Sitta europaea
 Ormvråk Buteo buteo
 Ringduva Columba palumbus
 Ringduva Columba palumbus
 Råka Corvus frugilegus
 Röd glada Milvus milvus
 Rödhake Erithacus rubecula
 Rödstart Foenicurus phoenicurus
 Skogsduva Columba oenas
 Sparvhök Accipiter nisus
 Steglits Carduelis carduelis
 Stenknäck Coccothraustes coccothraustes
 Större hackspett Dendrocopos major
 Svarthätta Sylvia atricapilla
 Svartvit flugsnappare Ficedula hypoleuca (NT)
 Sånglärka Alauda arvensis
 Talgoxe Parus major
 Taltrast Turdus philomelos
 Tornfalk Falco tinnunculus
 Tornseglare Apus apus (EN)
 Trädgårdssångare Sylvia borin
 Trädpilärka Anthus trivialis
 Törnsångare Curruca communis
 Ärtsångare Curruca curruca

EVERTEBRATER

Klotfoting Glomeris marginata
 Kleidocerys resedae
 Hagtörnsbärfis Acanthosoma
 haemorrhoidale
 Bombylius minor
 Neria cibaria
 Eriothrix rufomaculatus
 Plattickesvampfluga Agathomyia

wankowiczii
 Flyttblomfluga Episyrphus balteatus
 Rhagio lineola
 Xylophagus ater
 Getinglik svampmygga
 Keroplatus tipuloides (NT)
 Purpurlöpare Carabus violaceus
 Grön sandjägare Cicindela campestris
 Dryophilus pusillus
 Myskbock Aromia moschata
 Lövgetingbock Clytus arietis
 Hundkäckbock Phytoecia cylindrica
 Smalblombock Alosterna tabacicolor
 Dvärggrenbock Grammoptera ruficornis
 Fyrbandat blombock Leptura quadrfasciata
 Fläckig blombock Rutpela maculata
 Ängsblombock Stenurella melanura
 Lövrädlöpare Rhagium mordax
 Mindre johannesörtsbagge
 Chrysolina varians
 Tillus elongatus
 Nejlikrotångar Byturus ochraceus
 Bredhuvad mögelbagge Latridius brevicollis
 Stephostethus alternans
 Mörk flugbagge Cantharis obscura
 Rhagonycha fulva
 Lövtumpbagge Plegaderus caesus
 Olivgrön guldbagge Protaetia metallica
 Colenis immunda
 Euplectus bescidicus
 Sepedophilus bipunctatus
 Aspögonbagge
 Aderus populneus (NT)
 Cis dentatus
 Cis lineatocribratus

Gulhornad gaddbagge Mordellistena variegata
 Oedemera virescens Större sågsvar-
 bagge (NT)
 Uloma culinaris
 Hagtorrssandbi Andrena carantonica
 Videsandbi Andrena clarkella
 Äppelsandbi Andrena helvola
 Vårsandbi Andrena praecox
 Argogorytes mystaceus
 Crossocerus subulatus
 Ectemnius cavifrons
 Ectemnius cephalotes
 Pemphredon lugubris
 Spilomena differens
 Blanksvart trämyra Lasius fuliginosus
 Bälgeting Vespa crabro
 Ichneumon

Rutig buskmätare Chiasmia clathrata
 Gräselefant Euthrix potatoria
 Bokspinnare Callitarea pudibunda
 Mindre tätelsmygare
 Thymelicus lineola
 Pukttörneblåvinge
 Polyommatus icarus
 Sormmantel Nymphalis antiopa
 Amiral Vanessa atalanta
 Kamgräsfjäril Coenonympha pamphilus
 Luktgräsfjäril Aphantopus hyperantus
 Slättergräsfjäril Maniola jurtina
 Aurorafjäril Anthocharis cardamines
 Sexfläckig bastardsvärmare
 Zygaena filipendulae (NT)

Mindre kustflickslända Ischnura pumilio
 Blågrön mosaikslända Aeshna cyanea
 Brun mosaikslända Aeshna grandis
 Höstmosaikslända Aeshna mixta
 Fågelboklokrypare Dinocheirus panzeri

MOLLUSKER

Ängsdvärgsnäcka Carychium minimum
 Skogsdvärgsnäcka Carychium tridentatum
 Strimspolsnäcka Clausilia bidentata
 Klubbspolsnäcka Clausilia pumila
 Släpolsnäcka Cochlodina laminata
 Svart skogssnigel Arion ater ater
 Gräsidig skogssnigel Arion circumscriptus
 Trädgårdssnigel Arion distinctus
 Pårknigel Arion fasciatus
 Brun skogssnigel Arion fuscus
 Dvärgsnigel Arion intermedius
 Vitsidig skogssnigel Arion silvaticus
 Mördarsnigel Arion vulgaris
 Trädgårdssnäcka Cepaea hortensis
 Parksnäcka Cepaea nemoralis
 Bokskogssnäcka Monachoides incarnatus
 Skäggsnäcka Trochulus hispidus
 Större skogsglanssnäcka Aegopinella nitidula
 Mindre skogsglanssnäcka Aegopinella pura
 Strimglanssnäcka Perpolita hammonis
 Vitglanssnäcka Perpolita petronella
 Löksnäcka Oxychilus alliarius
 Större kristallsnäcka Vitrea crystallina
 Ängssnigel Deroceras agreste
 Sumpsnigel Deroceras laeve
 Åkersnigel Deroceras reticulatum
 Panternsnigel Limax maximus
 Trädsnigel Lehmannia marginata
 Svampsnigel Malacolimax tenellus
 Konglassnäcka Vitrina pellucida
 Matt konsnäcka Euconulus fulvus
 Skogsagatsnäcka Cochlicopa lubrica
 Mindre agatsnäcka Cochlicopa lubricella
 Taggsnäcka Acanthinula aculeata
 Rösegrynsnäcka Vertigo alpestris
 Hjärtgrynsnäcka Vertigo antivertigo
 Dvärggrynsnäcka Vertigo pusilla
 Ängsgrynsnäcka Vertigo pygmaea
 Strimgrynsnäcka Vertigo substriata
 Mindre bärnstenssnäcka Oxyloma elegans
 Större bärnstenssnäcka Succinea putris
 Fläckdisksnäcka Discus rotundatus
 Europeisk punktsnäcka Punctum pygmaeum
 Oval dammsnäcka Ampullacea balthica
 Amfibisk dammsnäcka Galba truncatula

MOSSOR

Bandmossa Metzgeria furcata
 Bräkenmossa Plagiochila asplenoides
 Cypressfläta Hypnum cupressiforme

Gräshakmossa Rhytidiadelphus squarrosus
 Husmossa Hylocomium splendens
 Hättemossor Orthotrichum
 Kvastmossa Dicranum scoparium
 Palmmossa Climacium dendroides
 Palmmossa Climacium dendroides
 Rödtandad hättemossa Orthotrichum pulchellum
 Skogsbjörnmossa Polytrichum formosum
 Skogspraktmossa Plagiomnium affine
 Skuggstjärnmossa Mnium hornum
 Vågig sidenmossa Plagiothecium undulatum

LAVAR

Asplav Lecidella elaeochroma
 Barkporina Pseudosagedia aenea
 Barksköldlav Melanelixia glabrata
 Blemlav Phlyctis argena
 Blåslav Hypogymnia physodes
 Bokvärtlav Pyrenula nitida (NT)
 Brun kantlav Lecanora argentata
 Dagglav Physconia distorta
 Filtlavar Peltigera
 Fingerlav Cladonia digitata
 Finlav Physcia tenella
 Fläcklav Arthonia radiata
 Getlav Flavoparmelia caperata
 Glansfläck Arthonia spadicea
 Glänsande sköldlav Melanelixia fuliginosa
 Grynig ägglav Candelariella xanthostigma
 Grön spiklav Calicium viride
 Gulkantad dagglav Physconia enteroxantha
 Gulnål Chaenotheca brachypoda
 Gulpudrad sköldlav Melanelixia subaurifera
 Hjälmrosettlav Physcia adscendens
 Jaguarfläck Arthonia ruana
 Klotterlav Alyxoria varia
 Klubbssköldlav Melanohalea exasperatula
 Kopparspik Calicium salicinum
 Kort skägglav Usnea subfloridana
 Kranslav Phaeophyscia orbicularis
 Lekania Lecania cyrtella
 Liten vaxlav Coenogonium pineti
 Lönnlav Bacidia rubella
 Lövtträskantlav Lecanora chlorotera
 Mellanklotterlav Opegrapha vulgata
 Mjöllig trattlav Cladonia coniocraea
 Mjöllig ägglav Candelariella efflorescens
 Mjöllkantlav Lecanora expallens
 Mjölllavar Lepraria
 Mångsporig kvistorangelav
 Athallia cerinella
 Orangepudrad klotterlav Alyxoria ochrocheila (NT)
 Parasitspindelskinn Athelia arachnoidea
 Pukstocklav Hypogymnia tubulosa
 Rosettbrosklav Ramalina fastigiata
 Rostfläckig nållav Chaenotheca ferruginea
 Rödbrun klotterlav
 Pseudoschismatomma rufescens
 Skriftlav Graphis scripta
 Skrynkellav Parmelia sulcata

Skuggkranslav Phaeophyscia endophoenicea
 Slånlav Evernina prunastri
 Trädbaslav Anisomeridium polypori
 Vägglav Xanthoria parietina
 Scutula circumspecta
 Paranectria oropensis

SVAMPAR

Arvbladmögel Peronospora alsinearum
 Jordgubbsfläck Ramularia grevilleana
 Ramularia urticae
 Hallonfläck Sphaerulina westendorpii
 Björnbärsfläck Septocytia ruborum
 Nässelgömming Leptosphaeria acuta
 Krutgömming Melanomma pulvis-pyrius
 Neosetophoma samarorum
 Nässelklubba Acrosporum compressum
 Näveprick Coleroa robertiani
 Capronia nigerrima
 Ascodichaena rugosa
 Nässelplätt Calloria urticae
 Laderskål Encoelia furfuracea
 Grönskål Chlorociboria aeruginascens
 Grönvedens skålsvamp Chlorociboria aeruginascens/aeruginosa
 Violet geléskål Ascocoryne sarcoides
 Calycellina alniella
 Calycellina leucella
 Vit snyltskål Polydesmia pruinosa
 Psilachnum inquilinum
 Barrvedsskålar Lachnellula
 Lachnellula abietis
 Lärkskål Lachnellula occidentalis
 Tallkräfta Lachnellula subtilissima
 Lachnum impudicum
 Vit hårskål Lachnum virgineum
 Proliferodiscus pulveraceus
 Nässelskål Trichopeziza sulphurea
 Gråskålar Mollisia
 Mollisia amenticola
 Ciboria betulae
 Hängeskål Ciboria amentacea/caucus
 Sippskål Dumontinia tuberosa
 Trattskål Crocicreas cyathodeum
 Puderbädd Propolis farinosa s. lat.
 Eksprickling Colpoma quercinum
 Hypoderma rubi
 Granskytte Lophodermium piceae
 Löntjärnfläck Rhytisma acerinum
 Vaxskålar Orbilia
 Kameleontskål Caloscypha fulgens
 Scharlakansvårskål agg. Sarcoscypha coccinea s. lat.
 Scharlakansskål Sarcoscypha austriaca
 Kådskaal Zythia resiniae
 Smalnästing Coryneum lanciforme
 Aporthytisma urticae
 Diaporthe samaricola
 Apiognomonia hystrix
 Gnomonia betulae-pubescentis
 Gnomonia gnomon
 Hasselnästing Sillia ferruginea
 Knölgömming Bertia moriformis
 Calcarisporium arbuscula
 Isaria friesii
 Cladobotryum stercicola
 Trollhand Hypocreopsis riccioidea
 Karminsnyltning Hypomyces rosellus
 Svampdynor Trichoderma
 Dynröd gömming Dialonectria episphaeria/ullevolea

Cinnobergömming Nectria cinnabarina
 Lövtträdkräfta Neonectria ditissima
 Stylonectria purtonii
 Trysvärta Amphisphaerella xylostei
 Tusengömming Cryptosphaeria eunomia (NT)
 Sälgnästing Diatrype bullata
 Diatrype decorticata
 Disknästing Diatrype disciformis
 Slättnästing Diatrype stigma
 Diatrype undulata
 Björknästing Diatrypella favacea
 Eknästing Diatrypella quercina
 Vårtnästing Diatrypella verruciformis
 Lönnästing Eutypa maura
 Aspnästing Eutypa sparsa
 Sprängnästing Eutypa spinosa
 Stornästing Eutypella sorbi
 Boknästing Quaternaria quaternata
 Skiktdyna Daldinia concentrica s. lat.
 Bokdyna Hypoxylon fragiforme
 Hypoxylon fuscoides
 Hasseldyna Hypoxylon howeanum
 Hypoxylon petriniae (NT)
 Aldyna Hypoxylon fuscum/fuscoides
 Koppardyna Hypoxylon rubiginosum/laschii
 Liten bokdyna Jackrogersella cohaerens
 Björkdyna Jackrogersella multiformis
 Stubbdyna Kretzschmaria deusta
 Nemania
 Ollonhorn Xylaria carophila
 Stubbhorn Xylaria hypoxylon
 Kotteskorv Phragmotrichum chailletii
 Alkottesvulst Taphrina alni
 Björkhäxkvast Taphrina betulina
 Poppelbuckla Taphrina populina
 Gul albuckla Taphrina sadebeckii
 Bispora antennata
 Mjukmussling Crepidotus mollis s. str.
 Purpurskinn Chondrostereum purpureum
 Mosshätting Galerina hypnorum
 Gyttrad röksvamp Apioperdon pyriforme
 Vårtig röksvamp Lycoperdon perlatum
 Orangehatta Mycena acicula
 Barkhatta Mycena meliigena
 Kvisthatta Mycena speirea
 Epålettsvamp Panellus stipticus
 Grönmussling Sarcomyxa serotina
 Argusöga Merismodes anomala
 Mjukskinn Cylindrobasidium evolvens
 Vinterskivling Flammulina velutipes
 Porslinsskivling Mucidula mucida
 Grankotteskivling Strobilurus esculentus
 Ostronmussling Pleurotus ostreatus
 Raggdvärgmussling Resupinatus trichotis
 Stubbläcksvamp Coprinellus disseminatus
 Klyvblad Schizophyllum commune
 Rökslöjsskivling Hypholoma capnoides
 Toffelskräling Tubaria furfuracea
 Hög trädklubba Typhula phacorrhiza
 Doftrattsskivling Clitocybe fragrans
 Pudrad trattsskivling Clitocybe nebularis
 Strimmig brödkorgssvamp Cyathus striatus
 Gyllengrå musseron Melanoleuca cognata
 Fransskivling Ripartites tricholoma
 Kantarellmussling Plicatura crispa
 Brunsopp Imleria badia
 Blodsopp Neoboletus luridiformis
 Judasöra Auricularia auricula-judae
 Vårtrös Exidia glandulosa
 Svartkrös Exidia pithya
 Opalkrös Exidia thuretiana
 Ekkrös Exidia truncata
 Kärnkrös Myxarium nucleatum s. lat.
 Vinterskinn Erythricium laetum

Frätskinn Vuilleminia comedens
 Hasselfrätskinn Vuilleminia coryli
 Vedmussling Gloeophyllum sepiarium
 Kuddticka Fomitiporia punctata
 Rostticka Fuscoporia ferruginosa
 Rostöra Hymenochaete rubiginosa
 Kantöra Hymenochaetopsis tabacina
 Skillerticka Inonotus cuticularis (VU)
 Sprängticka Inonotus obliquus
 Bokticka Mensularia nodulosa
 Alticka Mensularia radiata
 Sälgticka Phellinopsis conchata
 Eldticka Phellinus igniarius
 Tätgrynn Resinicum bicolor
 Piggplätt Basidioradulum radula
 Svedknotterskinn Xylodon brevisetus
 Fläderskinn Xylodon sambuci
 Viofticka Trichaptum abietinum
 Blek blåticka Postia alni
 Blåticka Postia caesia complex
 Klibbticka Fomitopsis pinicola
 Knölticka Neoantrobia serialis
 Björkticka Piptoporus betulinus
 Korallticka Grifola frondosa (NT)
 Skeletocutis nemoralis
 Fläckticka Skeletocutis nivea s.lat.
 Pappersgröppa Byssomerulius corium
 Purpurticka Ceriporia purpurea
 Sydlig sotticka Ischnoderma resinosum (NT)
 Jätteticka Meripilus giganteus
 Hartsporing Ceriporiopsis resinascens
 Ribbgrynn Phlebia radiata
 Svedticka Bjerkandera adusta
 Rökticka Bjerkandera fumosa
 Lysticka Hapalopilus rutilans
 Gräddstrålskinn Phanerochaete sordida
 Strumpticka Cerioporus varius
 Tegelticka Daedaleopsis confragosa
 Stor hjortticka Datronia mollis
 Fnöstkicka Fomes fomentarius
 Platticka Ganoderma applanatum
 Vinterticka Lentinus brumalis
 Sommarticka Lentinus substrictus
 Björkmussling Trametes betulina
 Cinnoberticka Trametes cinnabarinus
 Korkticka Trametes gibbosa
 Borstticka Trametes hirsuta
 Zonticka Trametes ochracea
 Sammetsticka Trametes pubescens
 Sidenticka Trametes versicolor
 Franstagging Etheiaron fimbriatum
 Bävermussling Lentinellus castoreus s.str.
 Navelmussling Lentinellus flabelliformis
 Rotticka Heterobasidion annosum
 Koralltaggsvamp Hericium coralloides (NT)
 Tätskinn Peniophora incarnata
 Askskinn Peniophora limitata
 Gråskinn Peniophora quercina
 Grönrisk Lactarius blennius
 Svartriska Lactarius necator
 Kortfotkremla Russula curtipes (NT)
 Brokkremla Russula cyanoxantha
 Svartkremla Russula nigricans
 Kamkremla Russula pectinata
 Brunskinn Stereum gausapatum
 Raggskinn Stereum hirsutum
 Styvskinn Stereum rugosum
 Blödsinn Stereum sanguinolentum
 Sammetsskinn Stereum subtomentosum
 Gullpigg Calocera cornea
 Vedplättar Dacrymyces
 Vedplätt Dacrymyces stillatus
 Gullkrös Tremella mesenterica
 Pulverklubba Phleogena faginea
 Häggrost Pucciniastrum areolatum

Syrarost Puccinia acetosae
 Skräpprost Uromyces rumicis
 Sipprost Tranzschelia anemones
 Physoderma deformans
 Badhamia utricularis
 Ullklubbor Arcyria
 Bukettullklubba Metatrachia vesparium
 Trichia botrytis
 Gul ullklubba Trichia decipiens
 Comatricha nigra

GRODDJUR

Mindre vattensalamander Lissotriton vulgaris
 Vanlig padda Bufo bufo
 Vanlig groda Rana temporaria

FLADDERMÖSS

Dvärgpipistrell Pipistrellus pygmaeus
 Gråskimlig fladdermus Vespertilio murinus
 Mustaschfladdermus/tajgafladdermus
 Myotis mystacinus/brandtii
 Myotis Myotis
 Nordfladdermus Eptesicus nilssonii (NT)
 Större brunfladdermus Nyctalus noctula
 Vattenfladdermus Myotis daubentonii

Det har mellan åren 2002 till 2022 noterats 34 olika rödlistade arter varav 14 arter fåglar.

Rödlistekategorier

EX - Utdöd, Extinct

En art (eller annat taxon) är Utdöd när det är ställt utom rimligt tvivel att den sista individen dött.

RE - Nationellt utdöd, Regionally Extinct

En art är Nationellt utdöd när det är ställt utom rimligt tvivel att den sista individen som är potentiellt kapabel till reproduktion inom regionen (landet) har dött eller försvunnet från regionen, eller ifall det var en tidigare regelbunden besökare, den sista individen har dött eller försvunnit från regionen.

CR - Akut hotad, Critically Endangered

En art är Akut hotad när bästa tillgängliga data indikerar att den uppfyller något av kriterierna A–E för Akut hotad och att den därmed bedöms löpa extremt hög risk att dö ut i vilt tillstånd.

EN - Starkt hotad, Endangered

En art är Starkt hotad när bästa tillgängliga data indikerar att den uppfyller något av kriterierna A–E för Starkt hotad och att den därmed bedöms löpa mycket hög risk att dö ut i vilt tillstånd.

VU - Sårbar, Vulnerable

En art är Sårbar när bästa tillgängliga data indikerar att den uppfyller något av kriterierna A–E för Sårbar och att den därmed bedöms löpa hög risk att dö ut i vilt tillstånd.

NT - Nära hotad, Near Threatened

En art förs till kategorin Nära hotad om den inte uppfyller något av kriterierna för vare sig Akut hotad, Starkt hotad eller Sårbar, men är nära att uppfylla kriterierna för någon av dessa kategorier nu eller i en nära framtid.

DD - Kunskapsbrist, Data Deficient

En art förs till kategorin Kunskapsbrist när det inte finns tillräckliga kunskaper att utifrån dess utbredning och/eller populationsstatus göra vare sig en direkt eller indirekt bedömning av dess risk att dö ut.

14. Källförteckning

KARTOR

- Flygfoto över Helsingborg, 1939, 1965, 2000, 2020, 2022
- Häradsekonomiska kartan, 1912.
- Skånska rekognosceringskartan, 1812-1815.
- Sjöbeck, M., avritning av 1700-talskartor.
- Jordartskarta, SGU

PLANER OCH PROGRAM

- Översiktsplan 2021, Stadsbyggnadsförvaltningen
- Livskvalitetsprogram 2016-2024, Stadsledningsförvaltningen
- Grönstrukturprogram 2014, Stadsbyggnadsförvaltningen

LITTERATUR

- Inventeringar av Widar Narvelo 1983: Björka skog och grustag
- Naturvärdesinventering av område vid kvarteret marknaden m fl, Väla, Helsingborgs stad, Naturcentrum 2007
- Inventering av lavar, mossor och svampar i 17 områden i Helsingborgs kommun 2016 Calluna
- Inventering av fladdermöss och vedlevande insekter på 17 lokaler i Helsingborgs stad, Calluna 2017
- Basinventering Björka skog Ekologigruppen 2019-2020
- Naturvärdesinventering av anlagda gräsmarker i Helsingborgs stad Ekologigruppen 2020
- Mårten Sjöbeck; Inventeringar, beskrivningar Björka 1921, 1937. Handskriftsavdelningen UB-1 Lund.
- Det skånska Kulturlandskapet, Emanuelsson et al. 2002
- Utdrag ur artportalen 2022
- Naturvårdsplan för Helsingborgs kommun. Stadsbyggnadskontoret 1992
- ÖP2021, Översiktsplan för Helsingborg, Stadsbyggnadsförvaltningen 2021
- Miljöbalken. SFS 1998:808
- Underlagsrapport till Helsingborgs miljöprogram. Helsingborg. s. 65-71. Helsingborgs kommun, 2004

OTRYCKTA KÄLLOR

- Växtinventering 2010-08-15-20
- Hanson, S-Å (2010) Utredning av möjligheterna att använda del av den f.d. grustäkten i Björka i Helsingborgs kommun.
- Miljökonsekvensbeskrivning Björka 17:1. Björkaskogen objekt nr 38 i Naturvårdsplan av Widar Narvelo.
- Sjöbeck. M (1920-30) Historisk belysning sammanställning över Kropps socken
- Nilsson. A (2009) Språkförändring i ortnamn.C-uppsats, Lunds Universitet
- Anderberg. A (2012) Den virtuella floran (Elektronisk). Tillgänglig: <http://linnaeus.nrm.se/flora/> (2012.03.23)
- Carlotta - databasen för museisamlingar Tillgänglig: <http://www.tremil.se/pls/hborg/rigbyListaSokFri> (2012.03.29)

DIGITALA KÄLLOR

- Artportalen, www.artportalen.se
- Grön infrastruktur - planering, WebbGIS. Länsstyrelsen i Skåne, <https://www.lansstyrelsen.se/skane/samhalle/plane-ring-och-byggande/gron-infrastruktur>

HELSINGBORG

Remissammanställning Björka skog naturreservat, Dnr 1491/2019

Stadsbyggnadsnämnden beslutade den 15 december 2022 att sända förslag till bildande av Björka skogs naturreservat på remiss under tiden 29 december till 31 mars 2023. En kungörelseannonsering gjordes den 29 april i den lokala nyhetstidningen Helsingborgs Dagblad. Samtidigt skickades handlingarna ut och lades upp på stadens digitala anslagstavla. Handlingarna var under remisstiden även tillgängliga i Stadsbyggnadshuset. Under remisstiden har följande yttranden kommit in. Samtliga yttranden besvaras i denna remisshandling, och endast här. Förvaltningens kommentar, och om synpunkten föranleder någon ändring i handlingarna, står i kursiv text efter varje synpunkt.

Sammanfattning

Sammantaget är remissinstanserna positiva till reservatsbildningen. De synpunkter som kommit in är värdefulla för att förbättra handlingarna och har i lämpliga delar arbetas in i beslutsdelen och skötselplanen.

Förändringar efter remissen

Inkomna synpunkter under samrådet har lett till att Stadsbyggnadsförvaltningen gjort vissa redaktionella ändringar och kompletteringar i dokumentet.

Samråd med Länsstyrelsen

Samråd har skett med Länsstyrelsen, enligt 25 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken.

Kommunen har, genom att översända förslaget till Länsstyrelsen för eventuella synpunkter, fullgjort sin skyldighet att samråda med länsstyrelsen enligt 25§ (FOM), innan kommunen fattar beslut om bildande av naturreservat.

Länsstyrelsens ser mycket positivt på att området ges ett långsiktigt skydd och gör bedömningen att området hyser värden som gör det befogat att skyddas som ett naturreservat med stöd av 7 kap 4§ miljöbalken. Skyddet kommer att bidra till att flera miljö- och friluftsmål uppnås och kommer även att främja en grön infrastruktur samt ett flertal ekosystemtjänster. Länsstyrelsen har inget att erinra på förslag till beslut och skötselplan.

Kommentar

Förvaltningen tackar för inkomna synpunkter och instämmer i dessa.

Helsingborgs skid- och orienteringsklubb (HSOK)

HSOK är positiv till att Björka skog nu skyddas från framtida exploatering. Förslagen till föreskrifter och skötselplan är ambitiösa och innehåller flera förbättringar till fromma för områdets tillgänglighet och kunskapen om dess natur.

HSOK utgår från att vi kan fortsätta med motion och träning och vid enstaka tillfällen även tävlingar i och omkring stadens grönområden.

Kommentar

Förvaltningen tackar för inkomna synpunkter. Gällande möjligheten till motion och träning går det bra att genomföra inom gällande praxis för allemansrätten. Vill man använda området för organiserad tävling, övning, eller annan aktivitet i grupp eller med aktiviteter som kan skada naturmiljön behöver man få skriftligt tillstånd från förvaltaren av reservatet. Det kan beviljas om förutsättningarna tillåter det i det enskilda fallet.

Kulturnämnden

Kulturnämnden ser positivt på förslaget att bilda Björka skogs naturreservat för att säkra områdets biologiska, historiska och upplevelsemässiga värden. Det är även positivt att skötselplanen inte bara syftar till att bevara nuvarande naturvärden, utan att även med lämpliga åtgärder och skötsel utveckla ytterligare värden som har en förankring i områdets historiska markanvändning.

Med den föreslagna kombinationen av historisk markanvändning och forskningsbaserad naturvård skapas förutsättningar för ökad biologisk mångfald och att en del av de arter som tidigare funnits i Björka skog kan återvända.

Kulturnämnden vill samtidigt uppmärksamma på att säkerställa att naturreservatets föreskrifter medger sådan etablering av växter med historisk utbredning i Helsingborg. Och att föreskrifterna även medger insamling av växtmaterial i bevarandesyfte i Helsingborgs stads regi, för odling och spridning till andra delar av kommunen.

Det är positivt att naturreservatet förses med stigar, möbler och pedagogiska inslag som inte skadar naturvärdena. Genom en över tid ökande biologisk mångfald tillsammans med en tillgänglighet för friluftsliv kommer området vara en tillgång för många Helsingborgare och bidra till livskvalitet och folkhälsa.

Kommentar

Förvaltningen tackar för inkomna synpunkter. Gällande etablering och insamling av växtmaterial i bevarandesyfte i Helsingborgs stads regi kommer det att vara tillåtet i reservatet enligt reservatsbeslutets föreskrifter. Det står i föreskrifterna att markägare och annan sakägare är skyldiga att tåla insamling av frö och återutsättning, inplantering eller insådd av inhemska arter vilka är knutna till biotoperna i naturreservatet.

Lantmäterimyndigheten

Lantmäterimyndigheten vill upplysa om att fastigheten Björka 16:4 enbart anges som berörd fastighet i rubrik nummer 3. Beskrivning av området – administrativa uppgifter. Ödåkra 4:5 bör således läggas till här.

Blivande naturreservatet gränsar till fastigheterna Ödåkra 3:4, Ödåkra 3:9, Fleninge 18:2 och Björka 17:1 vars gränser är osäkra.

De ovan nämnda gränserna är gamla vilket innebär att det varken i registerkartan eller i äldre kartmaterial finns några inmätta gränspunkter angivna. Det är därför troligt att gränserna är oklara och att det som visar var gränsens rätta läge går är äldre kartmaterial där koordinater

inte finns och gränsmarkeringar i marken väldigt ofta saknas. Lantmäteriet vill därför upplysa om att naturreservatets utbredning inte påverkas om de äldre gränserna visar sig ha ett annat läge. Risken med att planlägga naturreservatet utan att ha koll på gränsens rätta läge är att en del av naturreservatet hamnar på grannfastigheten eller att det blir en remsa mellan naturreservatet fram till fastighetsgränsen. Om en gräns är osäker är det lämpligt att så snart som möjligt utreda gränsen och göra en gränsutvisning. I detta fall är det dock högst troligt att det krävs en fastighetsbestämning för att bestämma gränsernas exakta läge. En fastighetsbestämning innebär alltså att Lantmäterimyndigheten tar ett beslut exakt var en gräns går. När gränsens läge är klarlagd kan därefter anpassningen av naturreservatet till fastighetsgränsens rätta läge göras. Osäkra gränser har markerats med lila färg i kartan nedan.

Kommentar

Förvaltningen tackar för inkomna synpunkter. En fastighetsbestämning är beställd för att utreda och säkerställa reservatets gränser inför utmarkering i fält.

Miljönämnden

Miljönämnden anser att förslaget är välformulerat och kommer att gynna biologisk mångfald och friluftslivet. Förvaltningen anser att föreskrifterna är tillräckliga och ändamålsenliga.

Miljöförvaltningen ställer sig positiv till förslaget.

Kommentar

Förvaltningen tackar för inkomna synpunkter.

Socialnämnden

Socialnämnden har inget att erinra och ställer sig bakom förslaget eftersom:

- a) det är i linje med stadens inriktning och ambition att bevara och utveckla stadens gröna och blå värden
- b) det är i linje med stadens inriktning och ambition om aktiviteter och upplevelser för alla helsingborgare där grönska och vatten är naturliga inslag för att skapa fler trivsamma miljöer.

Kommentar

Förvaltningen tackar för inkomna synpunkter.

Statens geotekniska institut.

Enligt SGU:s jordartskarta består de ytliga jordlagren i området av isälvsediment, postglacial sand, sedimentärt berg samt lerig morän. Området är delvis starkt kuperat. SGU:s kartlager Förutsättningar för skred i finkorniga jordarter antyder att det kan finnas förutsättningar för skred inom delar av området.

SIG vill uppmärksamma kommunen om att de geotekniska förutsättningarna måste beaktas vid eventuella framtida anläggningsarbeten inom reservatet.

Kommentar

Förvaltningen tackar för inkomna synpunkter angående de geotekniska förutsättningarna. Hänsyn ska tas till dessa vid eventuella anläggningsarbeten.

Trafikverket

En kort del av naturreservatets gräns i söder sträcker sig utmed väg 1379. Trafikverket bedriver underhåll och skötsel på vägen och vägområdet som bland annat innebär röjning/slätter, åtgärder mot invasiva arter, beläggningsarbeten, vinterväghållning (inklusive saltning/sandning), samt avvattningsåtgärder exempelvis underhållsdikning. Trafikverket anser att de åtgärder som ingår i det ordinarie underhållet av befintliga vägar ska kunna genomföras obehindrat även fortsatt.

Kommentar

Förvaltningen tackar för inkomna synpunkter. Reservatsbeslutet anger att reservatsföreskrifterna ej utgör hinder för normalt underhåll av väg, täckdiken eller öppna diken intill vägar och stigar, drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga nyttjanderätter, till exempel ledningar tillhörande kommun, el- och teledistributör, eller trafiksäkerhetshöjande åtgärder. Inför utförande av arbete ska samråd ske med förvaltaren. Vid akut underhållsåtgärd kan samråd ske sedan arbetet inletts. Vi bedömer att undantaget från föreskrifterna säkerställer de behov Trafikverket nämner i sitt yttrande.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden är positiv till förslaget och har inga synpunkter att lämna.

Polisen

Lokalpolisområde Helsingborg har inga synpunkter.

Räddningstjänsten

Räddningstjänsten har inga synpunkter på förslaget.

Sveriges geologiska undersökning

Sveriges geologiska undersökning (SGU) avstår från att yttra sig.

Svenska kraftnät

Svenska kraftnät har i dagsläget inga anläggningar eller intressen som berörs i det aktuella området och har därför inga synpunkter på rubricerad remiss. Däremot kan det finnas det kan finnas regionnätsledningar i närheten och regionnätägaren bör i så fall höras i samrådet.

Fastighetsutredning – Björka skog

1. Ingående fastigheter.

- Helsingborg Björka 16:4
- Helsingborg Ödåkra 4:5

Bild 1: Översikt

- Grå visar ungefärlig fastighetsgräns
- Röd visar avgränsningsförslag

2. Rättigheter

Totalt finns 29 st inskrivna rättigheter inom fastigheten Björka 16:4

Totalt finns 1 st inskrivna rättigheter inom fastigheten Ödåkra 4:5

De rättigheter som ligger *inom* avgränsningsförslaget listas i tabell 1 nedan.

Tabell 1: Berörda rättigheter inom avgränsningsförslaget

Aktuell fastighet	Rättighet	Ändamål	Last	Förmån
Björka 16:4	Ledningsrätt 1283K-16442.1	Biogödsel	Björka 16:4	Nordvästra Skånes Renhållning AB
Björka 16:4	Avtalsservitut 12-IM7-73/207.1	Avloppsledningar mm	Björka 16:4	Söder 1:1
Björka 16:4	Avtalsservitut 1283IM-04/38039.1	Naturgasledning	Björka 16:4	Välluv 6:6
Björka 16:4	Avtalsservitut 1283IM-04/38040.1	Naturgasledning	Björka 16:4	Välluv 6:6

Det finns rättigheter på ingående fastigheterna där läget inte säkrats, listade i tabell 2 nedan.

Tabell 2: Rättigheter på ingående fastigheter där läget inte säkrats

Aktuell fastighet	Rättighet	Ändamål	Last	Förmån
Björka 16:4	Nyttjanderätt Urspr. akt: 81/9659 91/6269	Tele	Björka 16:4	Televerket (Telia)
Björka 16:4	Nyttjanderätt 81/3034	Tele	Björka 16:4	Televerket (Telia)
Björka 16:4	Avtalsservitut 12-IM7-57/566.2	Kraftledning	Björka 16:4	Olofström Hallandsboda 1:82 Olofström Härnäs 1:94 (Fastighetsägare: E.ON)
Björka 16:4	Officialnyttjanderätt 12-IM7-30/5.1	Kraftledning	Björka 16:4	E.ON
Björka 16:4	Officialnyttjanderätt 12-IM7-41/575.1	Tele	Björka 16:4	Televerket (Telia)

De rättigheter som varken nämns i tabell 1 eller 2 har bedömts ligga utanför avgränsningsförslaget.

3. Delägare samfällighet

Tabell 2: Samfälligheter som ingående fastighet är delägare till

Aktuell fastighet	Samfällighet	Ändamål	Andel
Ödåkra 4:5	Ödåkra s:4	Vägar	7,576 %

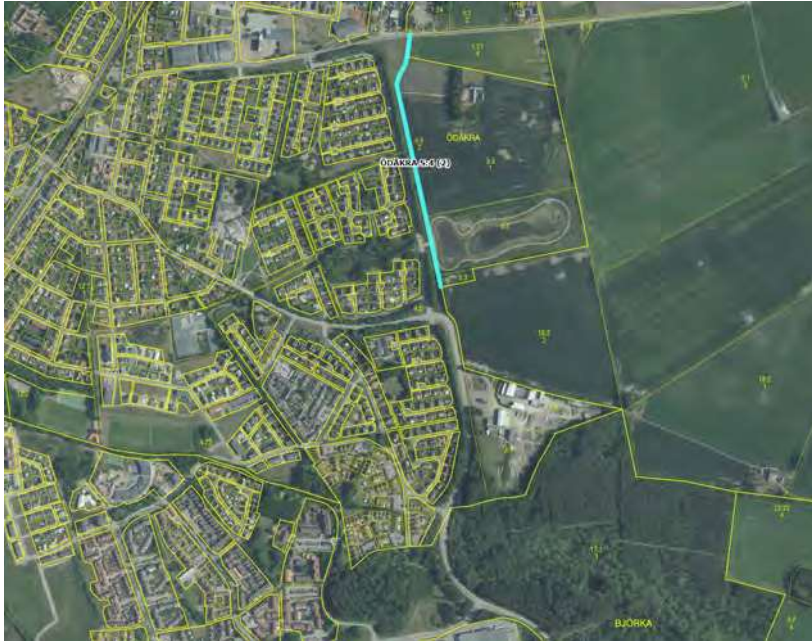

Bild 2: Ödåkra s:4(väg) som Ödåkra 4:5 är delägare i

4. Fastighetsgränser

Avgränsningsförslaget följer fastighetsgränser mot fastigheterna:

Hyllstorp 3:7 (Öster): Nyttillkommen genom förrättning 1283K-2020-82

Fleninge 18:2 (Norr): Osäker.

Ödåkra 3:9 (Norr): Osäker.

Ödåkra 3:4 (Norr): Osäker.

Tännforsen 15(Väster): Nyttillkommen genom förrättning 12-FLE-504

Ödåkra 4:23 (Väster):Nyttillkommen genom förrättning 12-FLE-504

Vindelälven 104(Väster): Nyttillkommen genom förrättning 12-FLE-504

Vindelälven 103(Väster): Nyttillkommen genom förrättning 12-FLE-504

Björka 17:2(Söder): Nyttillkommen genom förrättning 12-KRO-199

Björka 17:1 (Söder): Nyttillkommen genom förrättning 12-KRO-199

I övrigt är avgränsningsförslaget *inom* fastigheten Björka 16:4 och Ödåkra 4:5

➔ **Delvis osäkra gränser i området. Främst i norr mot fastigheterna: Fleninge 18:2, Ödåkra 3:9 och Ödåkra 3:4**

Hur man överklagar kommunens beslut

Detta beslut kan överklagas. Överklagan ska vara skriftlig och ställd till Länsstyrelsen i Skåne län, men ska lämnas in till kommunen på adress Helsingborgs stad, Rådhuset, 251 89 Helsingborg. Överklagan ska ha kommit in till kommunen senast tre veckor efter att beslutet kungjorts i ortstidning.

Av överklagan ska framgå vilket beslut ni överklagar (ange diarienummer 1491/2019) och hur ni vill att beslutet ska ändras. Ni bör också tala om varför ni anser att beslutet ska ändras. Om ni har handlingar eller annat som ni anser stöder er uppfattning, så bör ni skicka med detta. Skrivelsen ska undertecknas. Uppge även adress och telefonnummer.

Sändlista – Björka skogs naturreservat

Dnr 1491/2019

Barn-och utbildningsnämnden
E.On Elnät Sverige AB, Tillstånd och rättigheter
Fastighetsnämnden
Friluftsförbundet i Helsingborg
Idrotts- och fritidsnämnden
Kommunala integrationsrådet
Kommunala pensionärsrådet
Kommunala rådet för funktionshinderfrågor
Kullabygdens ornitologiska förening
Kulturnämnden
Lantmäterimyndigheten (Helsingborg)
Länsstyrelsen i Skåne län
Miljönämnden
Naturskyddsföreningen i Helsingborg
Naturvårdsverket
Puggehaten
Polismyndigheten
Region Skåne
Riksantikvarieämbetet
Räddningstjänsten
SGI – Statens Geotekniska Institut
SGU – Sveriges Geologiska Undersökning
Skånes botaniska förening
Socialnämnden
SWEDEGAS
Svenska kraftnät
TeliaSonera AB
Trafikverket
Transportstyrelsen
Ungdomsrådet
Vård- och omsorgsnämnden
Öresundskraft